

Ministerstvo zemědělství ČR
Státní veterinární správa ČR
Č.j.:192393/2011-MZE-17212
V Praze dne 22.11.2011

METODIKA KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2012

V souladu – § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanovuje Ministerstvo zemědělství povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdolávání, které se provádějí v příslušném kalendářním roce, a určuje, na které z nich a v jakém rozsahu se poskytují příspěvky z prostředků státního rozpočtu.

OBSAH:

I. Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu	2
A. Vakcinace proti nálezům	2
B. Kontrola zdraví	3
II. Povinné úkony hrazené chovatelem	13
A. Vakcinace proti nálezům	13
B. Kontrola zdraví	13
III. Národní program tlumení výskytu salmonel v chovech drůbeže	15
IV. Program sledování aviární chřivky u drůbeže a volně žijících ptáků	19
V. Akce stanovené v Národním programu ozdravování od IBR	20
VI. Výše výdajů na preventivní a diagnostické úkony uvedené v části I.	22
VII. Přílohy	23
1. Vysvětlivky zkratk	23
2. Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu v ČR	24
3. Národní program pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce	37
4. Národní program pro tlumení výskytu salmonel v reprodukčních chovech kura domácího (Gallus gallus)	45
5. Národní program pro tlumení salmonel v chovech kuřat chovaných na maso	52
6. Národní program pro tlumení salmonel v chovech krocanů a krůt	59

Ministerstvo zemědělství stanovuje v souladu s § 5 odst. 1 písm. a) veterinárního zákona tyto termíny:

- a) zdravotní zkoušky musí být provedeny do jednoho roku od předchozího provedení v roce 2011 a výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musí být předložen do jednoho měsíce od provedení místně příslušné krajské veterinární správě,
- b) v případě, že provedení zdravotních zkoušek nebylo v roce 2011 požadováno, je termín pro předložení výsledků zkoušek, vyšetření a úkonů do 31. října 2012.

I. Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu

A. VAKCINACE PROTI NÁKAZÁM

1. Vakcinace vodících a asistenčních psů

EpO100 VZTEKLINA – Va
Vakcinace v souladu s veterinárním zákonem.

2. Vakcinace drůbeže

- EpF203** **SALMONELA – Va**
Vakcinace a revakcinace **živou atenuovanou vakcínou** v hospodářství s chovem kuřic určených **pro produkci konzumních vajec** v souladu s Národním programem pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce.
Kuřice určené pro chovy nosnic určené pro produkci konzumních vajec do tržní sítě.
Do příspěvku za vakcinaci se zahrnují pouze náklady na nákup očkovací látky (vakcíny) použité k vakcinaci dle schváleného vakcinačního programu.
- EpF204** **SALMONELA – Va**
Vakcinace a revakcinace **inaktivovanou vakcínou** v hospodářství s chovem kuřic určených **pro produkci konzumních vajec** v souladu s Národním programem pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce.
Kuřice určené pro chovy nosnic určené pro produkci konzumních vajec do tržní sítě.
Do příspěvku za vakcinaci se zahrnují pouze náklady na nákup očkovací látky (vakcíny) použité k vakcinaci dle schváleného vakcinačního programu.

B. KONTROLA ZDRAVÍ

3. Skot (pokud se jedná o farmový chov, vztahuje se i na bizony, zubry a buvoly)

- EpA100** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA101** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní býci (býčci) v izolační stáji inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA102** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA103** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní býci v přirozené plemenitbě 1x ročně.
- EpA104** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní býčci v odchovně nebo u chovatele před přemístěním do přirozené plemenitby.
- EpA110** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Všechna hospodářství skotu (stáda), která **nedodávají** mléko do mlékárny nebo **nemají** povolen přímý prodej produktů prvovýroby – Vyšetřují se krávy a jalovice od stáří 24 měsíců 1x ročně. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér.
- EpA111** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Všechna hospodářství se stádem dojnic, kde je dojeno **nad 100 kusů** do **jednoho** bazénu. Vyšetřují se krávy a jalovice od stáří 24 měsíců 1x ročně. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér.
- EpA112** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při dovozu zvířat (vyjma jatečných) ze třetích zemí se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér.
- EpA113** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého brucelózy skotu se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér.
- EpA120** **BRUCELÓZA – VyLa – vyšetření mléka (ELISA) – vykazuje se počet zvířat v té době dojených**
Bazénové vzorky mléka ze **všech** stád dojnic (i nad 100 kusů), kde je dojeno **do 100 kusů do jednoho**

bazénu nebo existuje jiná možnost jak zajistit, aby jeden vzorek pocházel od maximálně sta dojených kusů. Odebírá se 2x ročně v rozpětí minimálně 3 měsíců. Odběr provádí KVS. Vyšetřují se vzorky s nádojem maximálně od 100 ks dojnic.

EpA130 BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Všechny zmetalky 1x – bezprostředně po zmetání.

EpA140 BRUCELÓZA – VyLa (P + BV)

Vyšetřování zmetků a plodových obalů při podezření z nákazy nebo nakažení, jestliže matka je neznámá. KVS podle § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, organizují provádění povinných preventivních a diagnostických úkonů k předcházení vzniku a šíření nakažením tím, že určí rozsah vyšetření (dále jen „KVS určí rozsah vyšetření“).

Zásady provádění tuberkulince (týká se všech kódů, kdy je prováděna tuberkulince)

Před tuberkulinací musí být ověřeno datum poslední provedené tuberkulince, z důvodu dodržení stanovené doby minimálně 42 dní mezi jednotlivými vyšetřeními, s ohledem na senzibilizaci organismu.

EpA201 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulince (Bovitubal)

Při dovozu zvířat (vyjma jatečných) ze třetích zemí se provádí vyšetření zvířat samičího pohlaví a plemenných býků (býčků) od stáří 6 týdnů. Vyšetření musí být provedeno co nejdříve po příchodu zvířat na místo určení, ale s ohledem na případnou předchozí tuberkulinci.

EpA202 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulince (Bovitubal)

Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého tuberkulózy skotu se provádí vyšetření zvířat samičího pohlaví od stáří 6 týdnů a plemenných býků (býčků) od 6 týdnů stáří. Vyšetření musí být provedeno co nejdříve po příchodu zvířat na místo určení, ale s ohledem na případnou předchozí tuberkulinci.

EpA203 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulince (Bovitubal)

Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA204 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulince (Bovitubal)

Plemenní býčci v odchovně nebo u chovatele před přemístěním do přirozené plemnitby.

EpA205 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulince (Bovitubal)

Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA206 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulince (Bovitubal)

Plemenní býci v přirozené plemnitbě 1x ročně.

EpA301 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA302 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci (býčci) v izolační stáji inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA303 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci v inseminačních stanicích – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

EpA304 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA test)

Plemenní býci v přirozené plemnitbě v hospodářstvích (stádech) ozdravených 1krát ročně.

EpA305 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Plemenní býci v přirozené plemnitbě v hospodářstvích (stádech) prostých nákazy (ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru) 1x ročně.

- EpA306** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býčci v odchovně nebo u chovatele před přemístěním do přirozené plemenitby.
- EpA310** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Zmetalky 1x v hospodářstvích (stádech) prostých nákazy. Odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpA311** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA)**
Zmetalky 1x v hospodářstvích (stádech) ozdravených nebo ozdravovaných vakcínací. Odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpA320** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – virologické vyšetření (PCR)**
Vyšetřování zmetků a plodových obalů při podezření z nákazy nebo nakažení, jestliže matka je neznáma. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpA331** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA) – v hospodářstvích úředně ozdravených od IBR.**
V hospodářstvích chovajících 10 a méně krav a jalovic starších 24 měsíců, se vyšetří 100 % krav a jalovic starších 24 měsíců.
V hospodářstvích chovajících více než 10 krav a jalovic starších 24 měsíců se vyšetří 40 % krav a jalovic starších 24 měsíců (nejméně však 10 ks).
- EpA332** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA – testem prokazujícím protilátky proti celému viru)-vyšetření v hospodářstvích úředně prostých IBR**
Všechny krávy a jalovice starší 24 měsíců v hospodářstvích (stádech) úředně prostých.
- EpA400** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice– v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA401** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb. Vyšetření se provádí z jednoho vzorku společně s vyšetřením na brucelózu.
- EpA403** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci v přirozené plemenitbě ve stádě 1x ročně. Vyšetření se provádí z jednoho vzorku společně s vyšetřením na brucelózu.
- EpA404** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býčci v odchovně nebo u chovatele před přemístěním do přirozené plemenitby.
- EpA410** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V 5% hospodářství skotu (stád) s 5% chovaného skotu v jednotlivých krajích. Vyšetřují se zvířata samičího pohlaví **starší 12 měsíců**. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na brucelózu a IBR. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpA411** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při dovozu zvířat (vyjma jatečných) ze třetích zemí se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na brucelózu nebo IBR.
- EpA412** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého enzootické leukózy skotu se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na brucelózu nebo IBR.
- EpA510** **BOVINNÍ SPONGIFORMNÍ ENCEFALOPATIE (BSE) – VyLa (RT)**
Od 1. 7. 2011 se vyšetřují uhynulá a utracená zvířata starší 48 měsíců, narozená v České republice a v členských zemích Evropské unie uvedených v příloze č. 1 rozhodnutí Komise 2009/719/ES o monitoringu BSE, v platném znění.
Uhynulá a utracená zvířata narozená v ostatních zemích se vyšetřují od stáří 24 měsíců v souladu s přílohou č. III nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001, kterým se stanoví pravidla pro prevenci, tlumení a zdolávání některých transmisivních spongiformních encefalopatií, v platném znění.

- EpA652 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – virologické vyšetření –(PCR)**
Monitoring v souladu s přílohou I Nařízení Komise 1266/2007 (ES) o prováděcích předpisech ke směrnici Rady 2000/75/ES, co se týče tlumení, sledování, dozoru a omezení přesunů některých zvířat vnímavých druhů ve vztahu ke katarální horečce ovcí. Rozsah vyšetření stanoví SVS.
- EpA701 Q HOREČKA – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Všechny zmetalky – (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpA800 HLADINA HEMOGLOBINU U TELAT – VyHb – stanovení hemoglobinu**
V 10 % kontrolovaných hospodářství skotu s chovem telat v jednotlivých krajích se vyšetřuje 5 telat ve stáří od 8 do 20 týdnů stáří. Vyšetřuje se plná nesrážlivá krev.
- EpA801 BOVINNÍ VIROVÁ DIARHOEA (BVD) – VyLa – virologické vyšetření – (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) u chovatele během 28 dnů před přesunem do izolační stáje ISB – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA802 BOVINNÍ VIROVÁ DIARHOEA (BVD) – VyLa – virologické vyšetření – (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) v období izolace v inseminační stanici – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA803 BOVINNÍ VIROVÁ DIARHOEA (BVD) – VyLa – virologické vyšetření – (ELISA)**
U všech sérologicky pozitivních býků před prvním odesláním inseminačních dávek. Vyšetří se vzorek odebraného (čerstvého) spermatu.
- EpA811 BOVINNÍ VIROVÁ DIARHOEA (BVD) – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) u chovatele během 28 dnů před přesunem do izolační stáje ISB – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA812 BOVINNÍ VIROVÁ DIARHOEA (BVD) – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) v období izolace v inseminační stanici – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA813 BOVINNÍ VIROVÁ DIARHOEA (BVD) – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Séronegativní býci v inseminační stanici 1x ročně a všichni býci, kteří byli přemístěni do ISB před 6. měsícem stáří.
- EpA900 CAMPYLOBACTER FOETUS SSP.VENERALIS – VyLa – BV**
Plemenní býci určené pro přirozenou plemnitbu v období 28 dnů před zařazením (přemístěním) do stáda v němž budou přirozenou plemnitbu zabezpečovat nebo při každém přesunu mezi chovateli.

4. Prasata

Odběr krve na jatkách provádí KVS, kde jsou zvířata porážena. Rozsah vyšetření je požadován podle indikace v místě původu prasat (dle registračního čísla hospodářství), společně na nákazy – brucelózu, vezikulární chorobu prasat, Aujeszkyho chorobu a klasický mor prasat.

- EpB100 BRUCELÓZA – VyLa – komplexní sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Zmetalky nebo prasnice, které porodily málo životaschopná selata (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpB110 BRUCELÓZA – VyLa (P + BV)**
Při podezření z nákazy nebo nakažení vyšetření zmetků, málo životaschopných selat, případně plodových obalů bezprostředně po zmetání, jestliže matka je neznámá. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpB120 BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)**
Vyšetření všech poražených prasnic a kanců; nejedná se o zvířata, která jsou v rámci intrakomunitárního obchodu nebo dovozu ze třetích zemí dovezená přímo na jatky. Rozsah vyšetření je shodný jako u Aujeszkyho choroby prasat – kód EpB 400.
- EpB130 BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní kanci v hospodářství původu před přijetím do izolační stáje – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB131 BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní kanci ve střediscích pro odběr spermatu 1x ročně – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

- EpB132 BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní kanci v izolační stáji před přijetím do střediska pro odběr spermatu nejdříve za 15 dnů po zahájení izolace – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB201 VEZIKULÁRNÍ CHOROBA PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Provádí se vyšetření u cca 3 % poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky. Rozsah vyšetření je ve stejném rozsahu jako u klasického moru prasat – kód EpB320.
- EpB202 VEZIKULÁRNÍ CHOROBA PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Depistáž u prasat ve stádech při došetřování ojedinělých sérologických nálezů (singleton reactor). KVS určí rozsah vyšetření.
- EpB300 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Z okresů s výskytem protilátek u divokých prasat. Vyšetření se provádí u 25 % poražených prasnic a kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky po dobu 6 měsíců od posledního výskytu protilátek u divokých prasat.
- EpB301 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při dovozu chovných prasat ze třetích zemí se provádí vyšetření zvířat od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení.
- EpB302 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při přemístění chovných prasat z členských států s výskytem klasického moru prasat u domácích prasat, kdy je umožněno obchodování na základě regionalizace, se provádí vyšetření zvířat od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpB303 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní kanci v hospodářství původu před přijetím do střediska pro odběr spermatu – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB304 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní kanci ve střediscích pro odběr spermatu 1x ročně – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB310 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Zmetalky nebo prasnice, které porodily málo životaschopná selata (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání. (Odběr je společný pro vyšetření na brucelózu a ACH).
- EpB320 KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V případě, že nebyl 6 měsíců zjištěn pozitivní sérologický nález u divokých prasat, provádí se vyšetření u cca 3 % poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky. Rozsah vyšetření je ve stejném rozsahu jako u vezikulární choroby prasat – kód EpB201.
- EpB400 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Vyšetření všech poražených prasnic a kanců: nejedná se o zvířata, která jsou buď v rámci intrakomunitárního obchodu nebo dovozu ze třetích zemí dovezená přímo na jatky. Rozsah vyšetření je shodný jako u brucelózy prasat – kódu EpB120.
- EpB401 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při dovozu chovných prasat ze třetích zemí se provádí vyšetření od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení.
- EpB402 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při přemístění chovných prasat z členských států, které nemají dodatečné garance k Aujeszkyho chorobě, se provádí vyšetření zvířat od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpB403 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní kanci v hospodářství původu před přijetím do izolační stáje – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB404 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní kanci ve střediscích pro odběr spermatu 1x ročně – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

- EpB405** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa- sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní kanci v izolační stáji před přijetím do střediska pro odběr spermatu nejdříve za 15 dnů od zahájení izolace – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB410** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Zmetalky nebo prasnice, které porodily málo životaschopná selata (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání. (Odběr je společný pro vyšetření na brucelózu, KMP a ACH).
- EpB420** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa (PCR)**
Při podezření z nákazy nebo nakažení vyšetření zmetků, málo životaschopných selat, případně plodových obalů bezprostředně po zmetání, jestliže matka je neznámá. KVS určí rozsah vyšetření.

5. Ovce

- EpC100** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. melitensis) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní licentovaní beraní 1x ročně. Odběr vzorku je společný ještě pro vyšetření pod kódy EpC201, případně EpC401.
- EpC110** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. melitensis) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)**
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazují všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců.
- EpC111** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. melitensis) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)**
V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka nebo v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen), která dosáhla reprodukčního stáří (pohlavně dospělá) nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna). Odběr vzorku je společný ještě pro vyšetření pod kódy EpC200, případně EpC400.
- EpC112** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. melitensis) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)**
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazují všechna zvířata starší šesti měsíců zařazená do hospodářství od předchozího testování.
- EpC120** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. melitensis) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Zmetalky – (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpC130** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. melitensis) – VyLa (P + BV)**
Při podezření z nákazy nebo nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpC200** **INFEKČNÍ EPIDIDYMITIDA BERANŮ (B.ovis) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V hospodářstvích (stádech) v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25% samičích zvířat, která dosáhla nejvyššího stáří ve stádě, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat musí být vyšetřena všechna).
- EpC201** **INFEKČNÍ EPIDIDYMITIDA BERANŮ (B.ovis) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní licentovaní beraní 1x ročně.
- EpC310** **GENOTYPIZACE – STANOVENÍ GENOTYPU PRIONOVÉHO PROTEINU – VyLa (Real Time PCR, analýza meetingové křivky)**
Zvířata v rámci šlechtitelského programu podle jednotlivých plemen vybraných SCHOK. SVS určí rozsah vyšetření.
- EpC311** **GENOTYPIZACE – STANOVENÍ GENOTYPU PRIONOVÉHO PROTEINU – VyLa (Real Time PCR, analýza meetingové křivky)**
Vzorek 100 ks poražených, uhynulých, utracených a živých ovcí v souladu s přílohou III. Nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001. SVS určí rozsah vyšetření.
- EpC312** **GENOTYPIZACE – STANOVENÍ GENOTYPU PRIONOVÉHO PROTEINU – VyLa (Real Time PCR, analýza meetingové křivky)**
Vzorek se bere od 3 % základního stáda v průběhu roku u poražených, uhynulých, utracených nebo živých ovcí a beranů v chovech s uznaným statusem odolnosti vůči TSE.

- EpC313 GENOTYPIZACE – PATERNITA – VyLa (Fragmentační analýza DNA)**
Vzorek se odebrá od plemenných zvířat (berani i bahnice) vybraných SCHOK nebo od zvířat z chovu, který chce být uznán jako chov se statusem odolnosti vůči TSE – úroveň II – (odebírání se 3 % základního stáda berani i bahnice).
- EpC320 TSE – KLUSAVKA – VyLa (P + RT + HI + BV)**
Uhynulá nebo utracená zvířata vykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, neléčená nebo jejichž léčení není účinné v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.
- EpC322 TSE – KLUSAVKA – VyLa (RT)**
Uhynulá nebo utracená zvířata nevykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.
- EpC400 MAEDI-VISNA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V hospodářstvích (stádech) sérologicky negativních (prostých nákazy) v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat, která dosáhla nejvyššího stáří ve stádě, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat musí být vyšetřena všechna).
- EpC401 MAEDI-VISNA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V hospodářstvích (stádech) sérologicky negativních (prostých nákazy) v nichž se provádí kontrola užitkovosti se vyšetřují plemenní licentovaní berani 1x ročně.
- EpC652 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – virologické vyšetření – (PCR)**
Monitoring v souladu s přílohou I nařízení Komise 1266/2007 (ES) o prováděcích předpisech ke směrnici Rady 2000/75/ES, co se týče tlumení, sledování, dozoru a omezení přesunu některých zvířat vnitřně druhů ve vztahu ke katarální horečce ovcí. Rozsah vyšetření stanoví SVS.
- EpC701 Q HOREČKA – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Všechny zmetalky – (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.

6. Kozy

- EpD100 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulínace (Bovitubal)**
V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka se vyšetřuje jedenkrát ročně 25 % samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna).
- EpD200 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B.melitensis*) – VyLa – KS (RBT + RVK)**
Zmetalky – (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpD210 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B.melitensis*) – VyLa – KS (RBT + RVK)**
Vyšetření licentovaných kozlů v plemenitbě 1x ročně.
- EpD220 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B.melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)**
V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka nebo v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazují všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců.
- EpD221 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B.melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)**
V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka nebo v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen), která dosáhla reprodukčního stáří (pohlavně dospělá) nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna).
- EpD230 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B.melitensis*) – VyLa (P + BV)**
Při podezření z nákazy nebo nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpD310 TSE – KLUSAVKA – VyLa (P + RT + HI + BV)**
Uhynulá nebo utracená zvířata vykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, neléčená nebo jejichž léčení není účinné v souladu s přílohou III. Nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.

- EpD312** **TSE – KLUSAVKA – VyLa (RT)**
Uhynulá nebo utracená zvířata nevykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.
- EpD400** **ARTRITIDA A ENCEFALITIDA KOZ – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V hospodářstvích (stádech) sérologicky negativních (prostých nákazy) v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25% samičích zvířat, která dosáhla nejvyššího stáří ve stádě, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat musí být vyšetřena všechna).
- EpD401** **ARTRITIDA A ENCEFALITIDA KOZ – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V hospodářstvích (stádech) sérologicky negativních (prostých nákazy), v nichž se provádí kontrola užitkovosti se vyšetřují plemenní licentovaní kozlí 1x ročně.
- EpD652** **KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – virologické vyšetření – (PCR)**
Monitoring v souladu s přílohou I nařízení Komise 1266/2007 (ES) o prováděcích předpisech ke směrnici Rady 2000/75/ES, co se týče tlumení, sledování, dozoru a omezení přesunů některých zvířat vnitřních druhů ve vztahu ke katarální horečce ovcí. Rozsah vyšetření stanoví SVS.
- EpD701** **Q HOREČKA – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
Všechny zmetalky – (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.

7. Koňovítí

- EpE100** **INFEKČNÍ ANEMIE KONÍ – VyLa – sérologické vyšetření (IDT)**
Hřebci před odběrem spermatu – dle přílohy č. 9 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpE200** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ – VyLa – (BV)**
Plemenní hřebci před odběrem spermatu 2x v intervalu 7 dnů (ze vzorku spermatu a z výtěru z fossa urethralis) – dle přílohy č. 9 kapitola B bod č. 6, vyhlášky č. 380/2003 Sb.
- EpE201** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ – VyLa – (BV)**
Klisny 2x v intervalu 14 dnů poprvé zařazené do plemnitby nebo klisny jalové z předchozí sezóny a klisny po roční reprodukční pauze. Vyšetření se provádí ze vzorku stěru a výtěru odebraných z predilekčních míst sliznice (děložního krčku a klitorisu).
- EpE202** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ – VyLa – (BV)**
Klisny zapuštěné dodatečně zjištěnými pozitivními hřebci 2x v intervalu 14 dnů. Vyšetření se provádí ze vzorku stěru a výtěru odebraných z predilekčních míst sliznice (děložního krčku a klitorisu).
- EpE210** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ – VyLa (BV)**
Klisny po zmetání 2x v intervalu 14 dnů. První odběr se provede bezprostředně po zmetání. Vyšetření se provádí ze vzorku stěru a výtěru odebraných z predilekčních míst sliznice (děložního krčku a klitorisu).
- EpE220** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ – VyLa (P + BV)**
Při podezření z nákazy nebo nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. Rozsah vyšetření určí KVS.
- EpE300** **HŘEBČÍ NÁKAZA – VyLa – sérologické vyšetření (RVK)**
Plemenní hřebci působící ve střediscích pro odběr spermatu a odběrových místech před zahájením odběrové sezóny.
- EpE500** **ZÁPADONILSKÁ HOREČKA – VyLa – sérologické a virologické vyšetření**
Koně vykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému. Rozsah vyšetření určí KVS.
- EpE510** **ZÁPADONILSKÁ HOREČKA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Sérologické vyšetření koní na přítomnost protilátek proti viru západonilské horečky. SVS stanoví rozsah vyšetření.

8. Drůbež hrabavá – v chovech evidovaných v ústřední evidenci podle zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon).

EpF100 NEWCASTLESKÁ CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (HIT)
Vyšetření vzorků v hospodářstvích s reprodukčními chovy kura domácího (*Gallus gallus*), ve kterých byla provedena vakcinace nebo kam byla přesunuta vakcinovaná drůbež, podle kódu ExF110 (nejdříve 6 týdnů po poslední vakcinaci, vždy 60 vzorků z hejna) – hradí se pouze laboratorní vyšetření.
Za pozitivní, tzn. protektivní hladinu protilátek, se považuje titr 1 : 16 a výše při vyšetření hemaglutinačně inhibičním testem.
Chovatel je povinen zajistit dostatečnou imunitu po celou dobu reprodukčního cyklu, přičemž za dostatečnou imunitu se pokládá titr 1 : 16 a více u minimálně 75 % vyšetřených vzorků.

EpF101 NEWCASTLESKÁ CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (HIT)
Vyšetření vzorků v hospodářstvích s chovem nosnic pro produkci konzumních vajec, ve kterých byla provedena vakcinace nebo kam byla přesunuta vakcinovaná drůbež, podle kódu ExF111 (nejdříve 6 týdnů po poslední vakcinaci, vždy 60 vzorků z hejna) – hradí se pouze laboratorní vyšetření.
Za pozitivní, tzn. protektivní hladinu protilátek, se považuje titr 1 : 16 a výše při vyšetření hemaglutinačně inhibičním testem.
Chovatel je povinen zajistit dostatečnou imunitu po celou dobu snáškového cyklu, přičemž za dostatečnou imunitu se pokládá titr 1 : 16 a více u minimálně 75% vyšetřených vzorků.

Vyšetření na salmonely

EpF270 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Vyšetření vzorků trusu na hospodářstvích s více než 50 nosnicemi pro produkci konzumních vajec, ze kterých nejsou vejce uvolňována na trh, ale jsou prodávána přímo konečnému spotřebiteli v tržnici nebo na tržišti anebo jsou dodávána do místní maloobchodní prodejny.
Vzorek odebírá proškolená osoba. Odebírá se směsný vzorek trusu (2 x150 g trusu nebo 2 páry stíracích manžet) 2–3 týdny po přesunu hejna na hospodářství, na kterém bude hejno nosnic v produkčním období. Vyšetření se provádí i u nosnic z hejn, která byla v předešlém snáškovém období sledována programem pro tlumení salmonel.
Vyšetření vzorku se nevykazuje v rámci národního programu na hospodářství a hejna.
Vyšetření vzorku provádí SVÚ Praha, Jihlava, Olomouc a České Budějovice.

9. Masožravci volně žijící

EpG102 VZTEKLINA – kontrola nálezové situace VyLa (P + IF)
4 lišky na 100 km² ve všech okresech, na celém území ČR. Vyšetřují se zvířata uhynulá, utracená případně ulovená s indikací k tomuto vyšetření.

EpG122 VZTEKLINA – zástřelné-vzorkovné
4 lišky na 100 km² ve všech okresech, na celém území ČR. Zástřelné – vzorkovné se vyplácí za dodanou lišku, která je odeslaná k vyšetření na vzteklinu do SVÚ.

10. Zajíci

EpH102 BRUCELÓZA – VyLa (P + PA + BV)
Na celém území se vyšetřují uhynulí zajíci, případně ulovení zajíci zaslání na vyšetření na základě vyslovení podezření z nákazy. KVS určí rozsah vyšetření.

EpH202 TULAREMIE – VyLa (P + PA + BV)
Na celém území se vyšetřují uhynulí zajíci, případně ulovení zajíci zaslání na vyšetření na základě vyslovení podezření z nákazy. KVS určí rozsah vyšetření.

EpH203 TULAREMIE – VyLa (PA)
Na celém území se vyšetřují 3 ulovení zajíci na 100 km². KVS určí rozsah vyšetření.

EpH300 TULAREMIE + BRUCELÓZA – zajíci – nálezné
U všech nalezených uhynulých zajíců na celém území České republiky bez ohledu na nálezovou situaci.

11. Prasata divoká

- EpI120** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické a virologické vyšetření (ELISA)**
V okresech s výskytem protilátek proti klasickému moru prasat v populaci divokých prasat se vyšetřuje virologicky a sérologicky 50% odlovených prasat divokých v období 6 měsíců po posledním nálezu.
- EpI130** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V okresech s výskytem protilátek proti klasickému moru prasat v populaci divokých prasat se vyšetřuje sérologicky 25% odlovených prasat divokých v období 7 – 12 měsíců po posledním nálezu.
- EpI131** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V okresech bez výskytu protilátek, bez ohledu na nálezovou situaci se sérologicky vyšetřuje 10% odlovených prasat divokých na celém území České republiky.
- EpI150** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – (ELISA) – sérologické a virologické vyšetření**
Na celém území republiky se sérologicky a virologicky vyšetřují všechna uhynulá divoká prasata.
- EpI160** **KLASICKÝ MOR PRASAT – prasata divoká – nálezná**
U všech nalezených divokých prasat na celém území České republiky bez ohledu na nálezovou situaci.
- EpI200** **TRICHINELÓZA DIVOKÝCH PRASAT – VyLa – PV**
Vyšetření ulovených divokých prasat určených pro osobní spotřebu uživatelem honitby nebo oprávněným účastníkem lovu, a to ve své domácnosti (podle § 27b odst. 7 zákona č. 166/1999 Sb., v platném znění), nebo určených k prodeji přímo spotřebiteli pro spotřebu v jeho domácnosti (podle § 27b odst. 1 písm. a) zákona č. 166/1999 Sb., v platném znění), nebo určených k dodání do maloobchodní prodejny, která zásobuje přímo konečného spotřebitele a je na území kraje, v němž byla zvěř ulovena (podle § 27b odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb., v platném znění), nebo určených k dodání do maloobchodního zařízení, které bylo krajskou veterinární správou registrováno jako zařízení určené pro zacházení se zvěřinou a které je na území kraje, v němž byla zvěř ulovena, nebo krajů sousedních (podle § 27b odst. 1 písm. c) zákona č. 166/1999 Sb., v platném znění).
Hradí se pouze laboratorní vyšetření provedené ve státním veterinárním ústavu trávící metodou na základě řádně vyplněné žádosti podané uživatelem honitby.
- EpI300** **AUJESZKYHO CHOROBA PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V okrese se sérologicky vyšetřuje 10% odlovených prasat divokých. Monitoring se provádí na celém území České republiky. K vyšetření se používají séra odebraná v rámci monitoringu KMP.

12. Včely

- EpM120** **MOR VČELÍHO PLODU – VyLa (BV) – monitoring**
Vyšetření směsných vzorků měli v rizikových oblastech (po 5 letech od zrušení ohniska nebo ohnisek ve vymezeném ochranném pásmu). Vyšetřování se provádí mimo současná ochranná pásma, v oblasti, která byla před pěti lety ohniskem nebo ochranným pásmem – to znamená zrušená v roce 2007 a pokud se v následujících letech nevyšetřovalo. Vyšetřuje se směsný vzorek měli ze stanoviště včelstev (maximálně 25 včelstev).
- EpM130** **MOR VČELÍHO PLODU – VyLa (BV)**
Bakteriologické vyšetření směsných vzorků měli (1 vzorek maximálně od 25 včelstev) 1x ročně na stanovišti, v případě, že se jedná o
a) chovy s komerční produkcí matek,
b) chovy s komerční produkcí oddělků.
- EpM300** **VARROÁZA – VyLa (PV)**
Směsné vzorky zimní měli od všech včelstev na jednotlivých stanovištích, po nařízeném ošetření včelstev v rozsahu stanoveném KVS. Vzorky musí být odebrány a odevzdaný k vyšetření do 15. 2. 2012.
- EpM400** **NOSEMA – VyLa (PV)**
Parazitologické vyšetření; vyšetřuje se vzorek 30 včel z každého včelstva na stanovišti, v případě, že se jedná o chovy s komerční produkcí matek.
- EpM500** **AKARAPIDÓZA – VyLa (PV)**
Parazitologické vyšetření; vyšetřuje se vzorek 30 včel z každého včelstva na stanovišti, v případě, že se jedná o chovy s komerční produkcí matek.

13. Ryby

- EpU200** **VIROVÁ HEMORAGICKÁ SEPTIKÉMIE (VHS)** – VyLa – virologické vyšetření (KV, v případě CPE se provádí ELISA)
Dvojí vyšetření plůdku, ročka (listopad – prosinec, březen – květen) nebo ovariální tekutiny při výtěru.
- EpU300** **INFEKČNÍ NEKRÓZA KRVETVORNÉ TKÁNĚ (IHN)** – VyLa – virologické vyšetření (KV, v případě CPE se provádí ELISA)
Dvojí vyšetření plůdku, ročka (listopad – prosinec, březen – květen) nebo ovariální tekutiny při výtěru.

V hospodářstvích, která produkují pouze násady do volných vod, se provádí na tyto nákazy virologické vyšetření ovariální tekutiny odebrané při výtěru jednotlivých druhů generačních ryb.

Vyšetření pod kódy EpU200 a EpU300 se provádí u lososovitých ryb a štik vždy z jednoho vzorku.

- EpU400** **KOIHERPESVIRÓZA (KHV)** – VyLa – virologické vyšetření (P + PCR)
Vyšetření se provádí na celém území ČR. Na vybraných hospodářstvích se odebere 30 ryb.
Monitoring je prováděn u kaprů obecných (K1, K2).
Vyšetření se provádí 1x ročně. Odběr vzorků probíhá v období od května do září.

II. Povinné úkony hrazené chovatelem

A. VAKCINACE PROTI NÁKAZÁM

14. Drůbež

- ExF201** **SALMONELA** – Va
Vakcinace **inaktivovanou vakcínou** v hospodářstvích s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec v souladu s Národním programem pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce. Nosnice před dalším snáškovým obdobím.
- ExF110** **NEWCASTLESKÁ CHOROBA** – Va
Vakcinace v reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*).
- ExF111** **NEWCASTLESKÁ CHOROBA** – Va
Vakcinace v chovech nosnic pro produkci konzumních vajec uváděných na trh a evidovaných podle plemenářského zákona.

B. KONTROLA ZDRAVÍ

15. Skot

- ExA900** **CAMPYLOBACTER FETUS SSP. VENERALIS**- VyLa – BV
Vyšetření se provádí z výplašku po dokonalém promnutí předkožkového vaku. Odběr a doručení vzorku domluvit předem s laboratoří tak, aby vyšetření mohlo být zahájeno v den odběru vzorku.
- a) Plemenní býci v období izolace (před přesunem do provozní ISB) – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.; následovně:
1. zvířata mladší 6 měsíců nebo chovaná od věku 6 měsíců ve skupině zvířat stejného pohlaví (bez samic), jedenkrát – vyšetření vzorku výplašku předkožkového vaku;
 2. zvířata ve věku 6 měsíců nebo starší, která mohla být ve styku se samicemi, vyšetření vzorku předkožkového vaku třikrát v týdenních intervalech;
- b) plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- ExA910** **TRICHOMONAS FOETUS** – VyLa – BV
Vyšetření se provádí z výplašku po dokonalém promnutí předkožkového vaku. Odběr a doručení vzorku domluvit předem s laboratoří tak, aby vyšetření mohlo být zahájeno v den odběru vzorku.
- a) Plemenní býci v období izolace (před přesunem do provozní ISB) – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.; následovně:

1. zvířata mladší 6 měsíců nebo držena od věku 6 měsíců ve skupině zvířat stejného pohlaví (bez samic), jedenkrát – vyšetření vzorku výplašku předkožkového vaku;
 2. zvířata ve věku 6 měsíců nebo starší, která mohla být ve styku se samicemi, vyšetření vzorku předkožkového vaku třikrát v týdenních intervalech;
- b) plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb;
- c) při každém přesunu plemenných býků v přirozené plemenitbě mezi chovateli.

16. Koňoviti

ExE110 **INFEKČNÍ ANEMIE KONÍ – VyLa – sérologické vyšetření (IDT)**
Všichni koně od 24 měsíců stáří, kteří jsou přemístováni do hospodářství mimo území kraje. Vyšetření při přemístění nesmí být starší než 24 měsíců.

ExE210 **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ – VyLa (BV)**

- a) Klisny původně při laboratorním vyšetření negativní, zapuštěné negativním hřebcem, které měly fyziologický průběh gravidity, neměly poporodní komplikace svědčící pro tuto nákazu, musí být klinicky vyšetřeny a v případě negativního výsledku tohoto vyšetření mohou být bez předchozího laboratorního vyšetření zapuštěny, v ostatních případech (změny při klinickém vyšetření) 1x před prvním zapuštěním v sezóně;
- b) Plemenní hřbci v přirozené plemenitbě před zahájením připouštěcí sezóny;
- c) Plemenní hřbci v připouštěcí sezóně při změně chovatele (hospodářství).

17. Drůbež – v hospodářstvích evidovaných podle plemenářského zákona

ExF300 **TUBERKULÓZA DRŮBEŽE – Adg (Avitubal)**

- a) V hejnech reprodukčních chovů Gallus gallus před produkcí a sběrem násadových vajec;
- b) Ve velkochovech depistáž nahrazuje pravidelné patologicko – anatomické vyšetření u chovné drůbeže.

18. Včely

ExM110 **MOR VČELÍHO PLODU – VyLa (BV)**
Bakteriologické vyšetření směsných vzorků měli (1 vzorek maximálně od 25 včelstev) 1x ročně na stanovišti, v případě, že se jedná o

- a) kočující včelstva na zimních stanovištích
- b) včelstva k přemístění mimo území kraje.

19. Zvířata vnímavá na vzteklinu

ExL200 **VZTEKLINA – VyPr – klinické vyšetření zvířat, která poranila člověka**

- a) Bezprostředně po poranění;
- b) 5. den po poranění.

20. Lovná zvěř spárkatá

ExJ200 **LOVNÁ ZVĚŘ SPÁRKATÁ – PARAZITOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ VyLa (PV)**
Laboratorní vyšetření směsného vzorku trusu nebo jiné vyšetření zaměřené na přítomnost parazitů u spárkaté zvěře v lokalitách, ve kterých uživatel honitby hodlá provádět antiparazitární léčbu volně žijící zvěře. Doklad o výše uvedeném vyšetření (laboratorní protokol nebo nález veterinárního lékaře) (ne starší než 6 měsíců), je podmínkou pro rozhodnutí soukromého veterinárního lékaře k aplikaci antiparazitárních léčiv.

21. Farmově chovaná zvěř

Prase divoké – v průběhu 30 dnů před přemístěním k dalšímu chovu.

ExKI10 **TUBERKULÓZA – Adg nebo VyLa – sérologické vyšetření.**
Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří čistěným ptačím tuberkulinem k simultánní tuberkulinaci.

ExKI20 **BRUCELÓZA – VyLa (RBT)**
Provádí se u zvířat od 3 měsíců. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

ExKI30 AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa (ELISA + VNT)
Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

Jelenovití – v průběhu 30 dnů před přemístěním k dalšímu chovu.

ExKX10 TUBERKULÓZA – Adg nebo VyLa
Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří.

ExKX20 BRUCÉLÓZA – VyLa (RBT)
Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

Mufloni – v průběhu 30 dnů před přemístěním k dalšímu chovu.

ExKW10 TUBERKULÓZA – Adg. nebo VyLa
Provádí se u zvířat od 6 měsíců stáří.

ExKW 20 BRUCÉLÓZA – VyLa (RBT)
Provádí se u zvířat od 6 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

ExKZ

Ostatní druhy

U zvířat musí být v průběhu 30 dní před přemístěním k dalšímu chovu provedeny zdravotní zkoušky podle druhů odpovídající skupinám hospodářských zvířat.

III. Národní program tlumení výskytu salmonel v chovech drůbeže

Odběr vzorků se provádí v souladu Národním programem.

Úřední vzorky odebírá inspektor příslušné KVS.

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS.

Hrazeno je laboratorní vyšetření vzorků, které byly odebrány v souladu s Metodikou odběru vzorků a jsou doprovázeny správně vyplněnou objednávkou laboratorního vyšetření. Vyšetření provádí SVÚ uvedená na webových stránkách SVS ČR. Vlastní odběr není hrazen.

Reprodukční chovy kura domácího (Gallus gallus)

EpFr01 STĚRY ZE STĚN KRABIC NEBO PŘEPRAVEK VyLa(BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Odebírá se ze zásilky jednodenních kuřat – 10 stěrů

EpFr02 KADÁVERY KUŘAT (jednodenní kuřata po přepravě) VyLa (P + BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Všechna kuřata uhynulá při transportu, max. 60 kusů.

EpFr03 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Vzorek odebraný 2 týdny před zahájením snášky.

EpFr04 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Směsný vzorek 1x za 2 týdny během snášky.

EpFr05 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek. Směsný vzorek trusu odebraný ve věku 4 týdnů.

EpFr06 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek. Směsný vzorek trusu odebraný 4 týdny po začátku snášky. Nahrazuje odběr vzorků prováděný chovatelem pod kódem EpFr04.

EpFr07 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek. Směsný vzorek trusu odebraný ve 20. týdně snášky. Nahrazuje odběr vzorků prováděný chovatelem pod kódem EpFr04.

- EpFr08** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek. Směsný vzorek trusu odebraný 4 týdny před skončením snášky. Nahrazuje odběr vzorků prováděný chovatelem pod kódem EpFr04.
- EpFr09** VYŠETŘENÍ KONFIRMAČNÍCH VZORKŮ VyLa (BV)
Úřední vzorek. Konfirmační metoda slouží k vyloučení falešně pozitivního výsledku vyšetření vzorku odebraného chovatelem. Je založena na bakteriologickém vyšetření 5 směsných vzorků trusu případně 5 párů stíracích manžet a 2 vzorků prachu. Vzorky prachu mohou být nahrazeny vzorky trusu navíc. Vzorky ke konfirmačnímu vyšetření se zasílají pouze do SVÚ Praha – NRL. Vzorky se vyšetřují samostatně, tzn., jedná se celkem o 7 vzorků.
- EpFr11** VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek. Odebírá se od ostatních hejn na základě zjištění výskytu *S. enteritidis*, *S. typhimurium*, *S. infantis*, *S. virchow*, *S. hadar* v některém hejnu nosnic na stejném hospodářství.
- EpFr12** VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek. Odebírá se na základě rozhodnutí KVS.
- EpFr14** VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA VyLa (BV)
Úřední vzorek. Vzorek krmiva, který se odebírá při odběru vzorků ke konfirmaci na základě rozhodnutí KVS.
- EpFr16** VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY VyLa (BV)
Úřední vzorek. Vzorek vody, odebraný při odběru vzorků na konfirmaci na základě rozhodnutí KVS.
- EpFr18** VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE VyLa (BV)
Úřední vzorek. Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.
- EpFr25** VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY
Úřední vzorek. 5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, se odebírá na základě rozhodnutí KVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

Chovy nosnic k produkci konzumních vajec

- EpFn30** STĚRY Z PŘEPAVEK VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Odebírá se ze zásilky jednodenních kuřat – 10 stěrů ze stěn přepravek.
- EpFn40** KADAVERY KUŘAT (jednodenní kuřata po přepravě) VyLa (P + BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Vzorek ze zásilky jednodenních kuřat – odebírají se všechna kuřata uhynulá při transportu, max. 60 kusů.
- EpFn70** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU nebo STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Směsný vzorek odebraný v hejnu 2 týdny před zahájením snášky. V chovech určených pro produkci konzumních vajec.
- EpFn01** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. První směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny.
- EpFn02** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný 1x za patnáct týdnů.
- EpFn74** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný jako **poslední** odběr před vyskladněním doplňující patnáctitýdenní cyklus kódu EpFn02.
- EpFn03** VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek. Odebírají se 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet, jako **poslední** odběr před vyskladněním doplňující patnáctitýdenní cyklus kódu EpFn02. Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.
- EpFn04** VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek. 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané ve věku 24 týdnů

+/- 2 týdny v halách , ve kterých byla u předchozího hejna zjištěna přítomnost salmonel. Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.

- EpFn05 VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)**
 Úřední vzorek 5 směsných vzorků trusu případně 5 párů stíracích manžet a 2 vzorků prachu. Vzorky prachu mohou být nahrazeny vzorky trusu navíc. Vzorek se odebírá na základě epizootologického šetření ohnisek salmonely v potravinách při podezření na *Salmonela* spp.
- EpFn06 VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané od ostatních hejn nosnic na hospodářství na základě zjištění výskytu *S. enteritidis* nebo *S. typhimurium* v některém hejnu nosnic. Tento odběr může nahradit EpFn02. Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.
- EpFn07 VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané na základě rozhodnutí KVS. Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.
- EpFn08 VYŠETŘENÍ KONFIRMAČNÍCH VZORKŮ VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. Konfirmační metoda slouží k vyloučení falešně pozitivního výsledku vyšetření vzorku odebraného chovatelem. Je založena na bakteriologickém vyšetření 5 směsných vzorků trusu případně 5 párů stíracích manžet a 2 vzorků prachu. Vzorky prachu mohou být nahrazeny vzorky trusu navíc. Vzorky ke konfirmačnímu vyšetření se zasílají pouze do SVÚ Praha – NRL. Vzorky se vyšetřují samostatně, tzn., jedná se celkem o 7 vzorků.
- EpFn11 VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. Vzorek krmiva, který se odebírá při odběru vzorků ke konfirmaci na základě rozhodnutí KVS.
- EpFn13 VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. Vzorek vody, odebraný při odběru vzorků na konfirmaci na základě rozhodnutí KVS.
- EpFn15 VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.
- EpFn50 VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY VyLa (RIL)**
 Úřední vzorek. 5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, se odebírá na základě rozhodnutí KVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

Chovy kuřat chovaných na maso

- EpFb01 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa (BV)**
 Vzorek odebraný chovatelem. Dva páry stíracích manžet ve lhůtě tří týdnů před porážkou
- EpFb02 VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE VyLa (BV)**
 Vzorek odebraný chovatelem. Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.
- EpFb03 VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA VyLa (BV)**
 Vzorek odebraný chovatelem. Vzorek krmiva odebíraný při nálezů *S. enteritidis* nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu.
- EpFb04 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. Odebírají se dva páry stíracích manžet ve lhůtě tří týdnů před porážkou. Úřední odběr vzorků se každoročně provede u alespoň jednoho hejna kuřat chovaných na maso v 10 % hospodářství s více než 5000 ptáky. Tento vzorek nahrazuje vzorek odebraný chovatelem. EpFb01.
- EpFb05 VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa (BV)**
 Úřední vzorek. Odebírají se dva páry stíracích manžet na základě rozhodnutí KVS. Tento odběr může nahradit vzorek odebíraný chovatelem EpFb01.
- EpFb06 VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY VyLa (RIL)**
 Úřední vzorek. 5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, odebírá se na základě rozhodnutí KVS.

Chovy krůt na výkrm

- EpFkv01** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa(BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Odebírají se dva páry manžet, odebírá se ve lhůtě 3 týdnů před odvozem ptáků na porážku, tak aby byl výsledek znám před přesunem na jatka.
- EpFkv02** VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Odebírá se 10 stěrů, kontrola účinnosti desinfekce provedené po vyskladnění hejna pozitivního na *S. enteritidis/typhimurium*.
- EpFkv03** VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Odběr vzorku krmiva při nálezu *S. enteritidis/typhimurium* ve vzorcích trusu.
- EpFkv04** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa (BV)
Úřední vzorek. Odebírají se dva páry manžet, úřední vzorek odebíraný alespoň jednou ročně od všech hejn v 10% hospodářstvích s nejméně 500 kusy výkrmových krůt.
- EpFkv05** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa (BV)
Úřední vzorek. Odebírají se dva páry manžet, všechna hejna v hospodářství, kde bylo jedno hejno vyšetřeno na *S. enteritidis/typhimurium* s pozitivním výsledkem v průběhu předchozího odběru vzorku prováděného chovatelem.
- EpFkv06** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VyLa (BV)
Úřední vzorek. Odebírají se dva páry manžet, odebírá se, považuje-li to KVS za nutné.
- EpFkv07** VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY VyLa (RIL)
Úřední vzorek. 5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, odebírá se na základě rozhodnutí KVS.

Reprodukční chovy krůt

- EpFkr01** STĚRY Z PŘEPRAVEK VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Odebírá se ze zásilky jednodenních krůtat, 10 stěrů z minimálně 10 krabic.
- EpFkr02** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se věku 4 týdnů.
- EpFkr03** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Odebírá se směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, 2 týdny před přechodem do produkční fáze snášky.
- EpFkr04** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Vzorek odebraný chovatelem. Odebírá se směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, každé 3 týdny během snášky.
- EpFkr05** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek. Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se alespoň jednou ročně od všech hejn v 10% hospodářství s nejméně 250 kusy dospělých chovných krůt ve stáří 30–45 týdnů.
- EpFkr06** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek. Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se jednou ročně na všech hospodářstvích, kde byla v předchozích 12 měsících zjištěna *S. enteritidis/typhimurium*.
- EpFkr07** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek. Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se jednou ročně u všech elitních, praparodičovských a parodičovských hejn.
- EpFkr08** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Úřední vzorek. Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se u všech hejn v hospodářství v případě, že byla zjištěna *S. enteritidis/typhimurium* ve vzorcích odebraných v líhni.
- EpFkr09** VYŠETŘENÍ VZORKŮ TRUSU A PRACHU VyLa (BV)
Úřední vzorek. Konfirmační metoda slouží k vyloučení falešně pozitivního výsledku vyšetření vzorku

odebraného chovatelem. Je založena na bakteriologickém vyšetření 5 směsných vzorků trusu případně 5 párů stíracích manžet a 2 vzorků prachu. Vzorky prachu mohou být nahrazeny vzorky trusu navíc. Vzorky ke konfirmačnímu vyšetření se zasílají pouze do SVÚ Praha – NRL. Vzorky se vyšetřují samostatně, tzn., jedná se celkem o 7 vzorků.

- EpFkr10** **VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE VyLa (BV)**
Úřední vzorek. Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.
- EpFkr12** **VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA VyLa (BV)**
Úřední vzorek. Vzorek krmiva, který se odebírá při odběru vzorků ke konfirmaci na základě rozhodnutí KVS.
- EpFkr14** **VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY VyLa (BV)**
Úřední vzorek. Vzorek vody, odebraný při odběru vzorků na konfirmaci na základě rozhodnutí KVS.
- EpFkr18** **VYŠETŘENÍ NA INHIBIČNÍ LÁTKY VyLa (RIL)**
Úřední vzorek. 5 ks ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek, odebírá se na základě rozhodnutí KVS.

IV. Program sledování aviární influenzy u drůbeže a volně žijících ptáků

Monitoring je prováděn dle rozhodnutí Komise 2010/367/EU ze dne 25. června 2010 o provádění programů dozoru nad influenzou ptáků u drůbeže a volně žijících ptáků v členských státech.

- EpF600** **AVIÁRNÍ INFLUENZA – nosnice – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)**
Krevní vzorky na sérologické vyšetření se odebírají ode všech kategorií, a to od deseti ptáků z každého hospodářství a z různých hejn, pokud je v hospodářství více než jedno hejno.
- EpF601** **AVIÁRNÍ INFLUENZA – volně chované nosnice – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)**
Z každého hospodářství s chovem drůbeže se odebere pro účely sérologických testů deset krevních vzorků.
- EpF602** **AVIÁRNÍ INFLUENZA – plemenné krůty – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)**
Z každého hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere deset krevních vzorků.
- EpF603** **AVIÁRNÍ INFLUENZA – plemenné kachny – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)**
Z každého hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere dvacet krevních vzorků.
- EpF604** **AVIÁRNÍ INFLUENZA – plemenné husy – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)**
Z každého hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere dvacet krevních vzorků.
- EpF605** **AVIÁRNÍ INFLUENZA – pernatá zvěř z farmového chovu (vodní) – VyLa (ELISA)**
Z každého farmového chovu vodní pernaté zvěře se odebere pro účely sérologických testů dvacet krevních vzorků.
- EpF606** **AVIÁRNÍ INFLUENZA – pernatá zvěř z farmového chovu (hrabavá) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)**
Z každého vybraného farmového chovu pernaté hrabavé zvěře (např. bažanti), se zaměřením na dospělé ptáky jako je plemenná drůbež, se odebere deset krevních vzorků.
- EpF607** **AVIÁRNÍ INFLUENZA – výkrm krůt – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)**
Z každého vybraného hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere deset krevních vzorků.
- EpF608** **AVIÁRNÍ INFLUENZA – výkrm kachen – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)**
Z každého vybraného hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere dvacet krevních vzorků.
- EpF609** **AVIÁRNÍ INFLUENZA – výkrm hus – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test)**
Z každého vybraného hospodářství s chovem drůbeže se pro účely sérologických testů odebere dvacet krevních vzorků.

- EpF650** AVIÁRNÍ INFLUENZA – volně žijící ptáci – pitva, VyLa – virologické vyšetření (PCR)
Pasivní dozor – virologické vyšetření vzorků odebraných od nalezených nemocných nebo uhynulých ptáků. Odebírá se celý pták nebo kloakální a tracheální/orofaryngeální výtěry (tzn. z 1 kusu 2 výtěry).

V. Akce stanovené v Národním programu ozdravování od IBR schváleným ministerstvem zemědělství dne 11. 8. 2005 č.j.: 21682/2005-17210

Povinná vyšetření

- IBR101** INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VSTUPNÍ VYŠETŘENÍ – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru)
Rozsah vyšetření určí KVS v souladu s ozdravovacími plány jednotlivých hospodářství. Laboratorní vyšetření je hrazeno ze státního rozpočtu.
- IBR102** INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VAKCINACE – Va (inaktivovanou markerovou vakcínou)
Rozsah vakcinace určí KVS v souladu s ozdravovacími plány jednotlivých hospodářství. Hradí chovatel; má možnost požádat MZe o dotaci.
- IBR103** INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – NAMÁTKOVÉ VYŠETŘENÍ – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA test)
Povinné vyšetření skotu sérologicky negativního nebo sérologicky nevyšetřeného administrativně vedeného jako skot neinfikovaný v kategoriích a v rozsahu dle čl 8 NOP od IBR. Laboratorní vyšetření je hrazeno ze státního rozpočtu.
- IBR105** INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – ZÁVĚREČNÉ VYŠETŘENÍ POZITIVNÍ – VyLa – sérologické vyšetření – ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru (v hospodářstvích ozdravujících eliminační metodou bez vakcinace), gE ELISA test (v hospodářstvích ozdravujících eliminační metodou s vakcinací markerovými vakcínami)
Vyšetření, které bylo prováděno jako závěrečné (za čtyři až šest týdnů po vyřazení posledního pozitivního zvířete při ozdravování metodou bez vakcinace i s vakcinací markerovou vakcínou nebo za 6 měsíců po prvním závěrečném vyšetření), ale vzhledem k pozitivním výsledkům některých kusů nemůže být považováno za závěrečné. **Hrazeno chovatelem.**
- IBR106** INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – sérologické vyšetření (gE ELISA test)
Vyšetření zbývajících krav ve stádě (mimo vyšetřených kódem IBR 103), které byly v době vstupního sérologického vyšetření ve věku 1 dne – 12 měsíců. Vyšetření se provede v případě, že namátkovým sérologickým vyšetřením (dle kódu IBR 103) byla ve skupině krav prokázána sérologicky pozitivní (infikovaná) zvířata. Laboratorní vyšetření je hrazeno ze státního rozpočtu.
- IBR 109** INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VAKCINACE Va (živou markerovou vakcínou)
Rozsah vakcinace určí ÚVS na základě vyjádření KVS v souladu s ozdravovacími plány výkrmů skotu. Hradí chovatel, má možnost požádat MZe o dotaci.
- IBR200** INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – ZÁVĚREČNÉ VYŠETŘENÍ NEGATIVNÍ – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA test)
Závěrečné vyšetření zvířat (stáda) (za čtyři až šest týdnů po vyřazení posledního pozitivního zvířete při ozdravování metodou s vakcinací markerovou vakcínou a za 6 měsíců po prvním závěrečném vyšetření) na hospodářství před prohlášením stáda za ozdravené od IBR. Laboratorní vyšetření je hrazeno ze státního rozpočtu.
- IBR201** INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – ZÁVĚREČNÉ VYŠETŘENÍ NEGATIVNÍ – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru)
Provede se u všech zvířat starších 6 měsíců za čtyři týdny po vyřazení posledního infikovaného zvířete nebo neinfikovaného zvířete vakcinovaného konvenční vakcínou a za 6 měsíců po prvním závěrečném vyšetření. Jsou-li obě vyšetření negativní, lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR. Laboratorní vyšetření je hrazeno ze státního rozpočtu.

Doporučená vyšetření

- IBR107** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VYŠETŘENÍ TELAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru)**
Průběžné vyšetřování telat, která dosáhla věku 6 měsíců. **Hrazeno chovatelem.**
- IBR108** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) sérologické vyšetření (gE ELISA test)**
Vyšetření skotu na základě individuálního vyhodnocení nálezové situace a podezření, že ve stádě (zejména ve skupině krav ve věku 4–5 let) mohou být infikovaná zvířata. Toto vyšetření je nutné použít vždy, když namátkovým vyšetřením (kód IBR 103) nebo vyšetřením dle kódu IBR 106 byla diagnostikována sérologicky pozitivní (infikovaná) zvířata. Laboratorní vyšetření hradí chovatel.

VI. Výše výdajů na preventivní a diagnostické úkony uvedené v části I.

Úkon	Výše příspěvku v Kč	Předpokládaný počet úkonů v roce 2012
Vakcinace vodících a asistenčních psů	200,-	50
Odběr krve u skotu, ovcí, koz a koňovitých	20,-	270.000
IBR – odběr krví	20,-	280.000
Genotypizace ovcí	20,-	4.000
Odběr vzorků na <i>Campylobacter</i> a <i>Trichomonas</i> (výplasek předkožkového vaku) u plemeníků v přirozené plemenitbě	250,-	1.000
Odběr krve od plemeníků v inseminačních stanicích a přirozené plemenitbě	50,-	10.000
Tuberkulinace u koz	17,-	2.000
Tuberkulin (Bovitubal) – kozy	5,-	2.000
Tuberkulinace u skotu	17,-	3.000
Tuberkulin (Bovitubal) – skot	5,-	15.000
Odběr krve od zmetalek u skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých – za jeden odběr	150,-	14.000
Odběr zmetků, plodových obalů u skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých nebo málo životných selat	200,-	250
Vyšetření koňovitých na nakažlivý zánět dělohy koní u hřebců u klisen	200,- 100,-	1.500
Zástřelné u lišek – ks	380,-	4.000
Nálezne u divokých prasat – ks	1000,-	380
Nálezne u zajíců – ks	150,-	1000
Klinické vyšetření včel – jedno včelstvo	25,-	10.000
Odběr vzorků k laborat. vyšetření u zoozvířat	50,-	1.500
Živá vakcína a inaktivovaná vakcína; po provedení vakcinace. Vakcinace a revakcinace jedné kuřice proti <i>S. enteritidis</i> v chovech nosnic pro produkci konzumních vajec.	do 5,70 Kč	6 000 000

Laboratorní vyšetření uvedená v části I. provedená ve státních veterinárních ústavech a laboratořích, kterým SVS ČR vydala povolení k provádění veterinárně laboratorní diagnostické činnosti, jsou plně hrazena ze státního rozpočtu.

Příspěvek na laboratorní vyšetření trávicí metodou na trichinelózu divokých prasat podle kódu EpI200 je 65,- Kč za kus. Příspěvek na odběr vzorku na vyšetření na varroázu je 25,- Kč. Příspěvek na odběr vzorku na virologické vyšetření zvířat na bluetongue činí 150,- Kč za první vyšetřené zvíře a 25,- Kč za každé další vyšetřené zvíře na hospodářství.

Ing. Petr Bendl, v.r.
ministr zemědělství

VII. PŘÍLOHY

1. Vysvětlivky zkratk

Adg	alergenodiagnostika
BV	bakteriologické vyšetření
BP	biologický pokus
CPE	cytopatický efekt
ELISA	ELISA test – sérologické vyšetření
ELISA-V-KV	průkaz viru z krve, nebo z orgánové suspenze
gE ELISA	ELISA test k průkazu specifických E protilátek
gB ELISA	ELISA test k průkazu specifických B protilátek
HI	histologické vyšetření
HIT	hemaglutinační test
IDT	imunodifuzní test
IEF	imunoelektroforéza
IF	imunofluorescence
IHC	imunohistochemický test
IHN	infekční nekróza krvetvorné tkáně
IPN	infekční nekróza pankreatu
ISB	inseminační stanice býků
KVS	krajská a Městská veterinární správa v Praze
KV	kultivační virologické vyšetření
KS	komplexní sérologické vyšetření
„nebo“	alternativní použití uvedených metod
NHT	nepřímá hemaglutinace
NPLA	neutralizační peroxidázový test
OPB	odchovna plemenných býků
P	pitva
PA	pomalá aglutinace
PCR	reakce polymerázových řetězců
PCR-SSCP	stanovení genomu prionového proteinu
PV	parazitologické vyšetření
RA	rychlá aglutinace
RBT	Rose bengal test
RIL	rezidua inhibičních látek
RT	rychlé testy na vyšetření TSE
RVK	reakce vazby komplementu
SNT	sérum neutralizační test
SVS	Státní veterinární správa České republiky
Va	vakcinace
VHS	virová hemoragická septikémie
VNT	virus neutralizační test
VyLa	laboratorní vyšetření
VyPr	preventivní vyšetření
„ + „	současné použití uvedených metod
„ * „	použití uvedené metody pouze pro konfirmaci pozitivního výsledku
ÚVS	Ústřední veterinární správa

2. Ministerstvo zemědělství České republiky

na základě § 44 odst.1 písm. c) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, schvaluje

Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu v ČR,

kterým se stanovují zásady a povinnosti spojené s ozdravováním od infekční rinotracheitidy skotu (dále jen „IBR“).

Čl. 1

Zásady ozdravovacího programu

Těmito zásadami se stanoví

- a) povinnost všem chovatelům skotu, jejichž hospodářství není úředně ozdravené nebo úředně prosté infekční rinotracheitidy skotu, zahájit ozdravování od této nákazy,
- b) zapojení dalších organizací do procesu ozdravování,
- c) termín zahájení ozdravování,
- d) zásady a metody ozdravování,
- e) povinnosti chovatelů spojené s ozdravováním a poskytováním nezbytných údajů o jeho průběhu,
- f) podmínky, za nichž může být hospodářství prohlášeno za úředně ozdravené nebo úředně prosté IBR.

Čl. 2

Základní pojmy

Pro účely těchto zásad se rozumí

- a) *infekční rinotracheitidou skotu – (IBR)* – nebezpečná nákaza manifestující se klinicky na respiračním aparátu nebo na genitálním aparátu skotu. Původcem je bovinní herpes virus typ 1 (BHV-1),
- b) *národním ozdravovacím programem* – program schválený ministerstvem zemědělství dne 11. 8. 2005 č.j.: 21682/2005-17210, jehož cílem je docílit ozdravení na celém území státu,
- c) *ozdravovacím plánem* – souhrn úkonů a povinností spojených s ozdravením jednotlivého hospodářství, odsouhlasený místně příslušnou Krajskou veterinární správou či Městskou veterinární správou v Praze (dále jen „KVS“),
- d) *vstupním sérologickým vyšetřením* – vyšetření skotu při zahájení ozdravování, které upřesní aktuální nakažovou situaci v hospodářství,
- e) *základní imunizací* – vakcinace inaktivovanou markerovou vakcínou dle návodu výrobce, kterou je dosaženo žádoucí protilátkové ochrany trvající minimálně 6 měsíců,
- f) *infikovaným zvířetem* – zvíře s protilátkami vytvořenými po přirozené infekci terénním kmenem BHV-1 nebo s protilátkami po aplikaci konvenční vakcíny,
- g) *markerovou vakcínou* – vakcína s chybějícím glykoproteinem E (gE-),
- h) *konvenční vakcínou* – vakcína s kompletním virem (BHV-1),
- i) *gE ELISA testem* – specifický laboratorní test, schopný rozlišit protilátky vytvořené po vakcinaci markerovou vakcínou (gE-) od protilátek vytvořených po infekci terénním kmenem BHV-1, příp. po vakcinaci konvenční vakcínou,
- j) *konvenčním ELISA testem* – laboratorní test prokazující protilátky proti celému BHV-1,
- k) *ohniskem nákazy* – hospodářství či stádo, v němž došlo u skotu k výskytu klinických příznaků IBR a nákaza byla potvrzena laboratorním vyšetřením,
- l) *klidovým ohniskem IBR* – hospodářství či stádo, v němž jsou podle výsledků vyšetření (konvenčním ELISA testem) sérologicky pozitivní zvířata bez klinických příznaků IBR,
- m) *hospodářstvím – stádem s neznámou nakažovou situací* – hospodářství či stádo, v němž není znám výsledek sérologického vyšetření, zjišťujícího protilátky proti BHV-1,
- n) *hospodářstvím – stádem úředně ozdraveným od IBR* – hospodářství či stádo, v němž nejsou infikovaná zvířata, a v němž bylo provedeno na závěr ozdravení sérologické vyšetření zvířat starších 9 měsíců gE ELISA testem s negativním výsledkem,
- o) *hospodářstvím – stádem úředně prostým IBR* – hospodářství či stádo, v němž nejsou infikovaná zvířata ani zvířata vakcinovaná markerovými vakcínami a v němž bylo provedeno sérologické vyšetření zvířat starších 9 měsíců konvenčním ELISA testem s negativním výsledkem,
- p) *pozorovací dobou* – období 6 měsíců od vyřazení posledního infikovaného zvířete ze stáda (laboratorně potvrzeno), do provedení závěrečného laboratorního vyšetření, na jehož základě lze hospodářství nebo stádo prohlásit za ozdravené nebo úředně prosté IBR.

Čl. 3

Chovatelské a veterinární důvody ozdravení

Ozdravení od IBR je významné zejména:

- z hlediska zlepšení zdravotního stavu stád skotu a snížení ekonomických ztrát u chovatele,
- z hlediska udržení konkurenceschopnosti při obchodu se skotem, spermatem, vaječnými buňkami a embryi skotu se státy prostými nákazy,
- z hlediska sjednocení podmínek při tuzemském přemístování skotu,
- z důvodů zabezpečení větší ochrany před zavlečením nákazy do IBR prostých hospodářství,
- z hlediska získání dodatečných garancí od Evropské komise při obchodování se skotem v rámci Evropské unie.

Čl. 4

Povinný ozdravovací program

Ozdravovací program se stanovuje jako povinný pro všechny chovatele skotu, kteří nemají hospodářství úředně ozdravená nebo úředně prostá IBR. Nákazová situace bude zjišťována prostřednictvím vstupního sérologického vyšetření ve všech stádech považovaných za klidová ohniska IBR a ve stádech s neznámou nákazovou situací.

Čl. 5

Zahájení ozdravování

Ozdravování v České republice bude zahájeno **od 1. ledna 2006 ve všech krajích**. Ozdravení jednotlivých hospodářství a stád bude zahajováno postupně, v závislosti na kapacitních možnostech státních veterinárních ústavů z hlediska zabezpečení vstupních sérologických vyšetření, možnostech místně příslušných KVS projednat a odsouhlasit ozdravovací plány jednotlivých hospodářství a možnostech chovatele zejména s ohledem na zdravotní stav zvířat a nákazovou situaci ve stádě.

Čl. 6

Obecné zásady ozdravování

Ozdravování od IBR:

- je prováděno na celém území státu,
- je organizováno tak, aby bylo dosaženo na administrativně vymezeném územním celku (kraj, okresu) IBR ozdraveného a následně prostého stavu v nejkratší možné době,
- je organizováno tak, aby pokud možno nezpůsobilo chovatelům výpadek v produkci. Infikovaná zvířata budou eliminována ze stáda zejména v rámci jeho přirozené obměny. Ke konci ozdravení je možné proces urychlit jednorázovým vyřazením zbývajících infikovaných zvířat,
- se v ohniscích nákazy zahájí až poté, co je onemocnění převedeno do klidové podoby (klidového ohniska),
- předchází vstupní sérologické vyšetření určených kategorií skotu, stanovení metody ozdravení a zpracování ozdravovacího plánu pro jednotlivé hospodářství.

Čl. 7

Vstupní sérologické vyšetření

Vstupní sérologické vyšetření (konvenčním ELISA testem) bude provedeno:

- ve stádech se stavem do 50 ks skotu u všech zvířat starších 6 měsíců
- ve stádech se stavem od 51 ks skotu
 - u 100 % mladého skotu ve věku od 6 měsíců do otelení
 - u 100 % prvotek nejříve však 4 týdny po otelení
 - u 20 % ostatních krav
 - u 100 % plem. býků v přír. plemenitbě

V případě zamoření přesahujícího 50 % u prvotek a u vzorku ze skupiny ostatních krav, nebudou zbývajících krávy v základním stádu sérologicky došetřovány a bude u 100 % krav postupováno jako by byly pozitivní. V případě nižšího procenta zamoření (než 50 %) bude došetřeno zbývajících 80 % krav, aby bylo zjištěno skutečné procento pozitivních zvířat v základním stáde a mohlo být případně použito eliminační metody bez vakcinace, která by vedla k rychlejšímu ozdravení stáda.

Postup (dle výsledku vyšetření):

- Prokáže-li vstupní sérologické vyšetření v hospodářství pozitivní (infikovaná) zvířata, **zahajuje se ozdravování.**
- Neprokáže-li vstupní sérologické vyšetření v hospodářství pozitivní (infikovaná) zvířata, **je postup následující:**

- V hospodářstvích, v nichž byla vyšetřena všechna zvířata starší 6 měsíců, se stanoví pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na konci této doby se provede opakované sérologické vyšetření všech zvířat starších 6 měsíců konvenčním ELISA testem. Je-li výsledek negativní, **lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.**
- V hospodářstvích, v nichž nebyla vyšetřena všechna zvířata starší 6 měsíců, se do 1 měsíce od vstupního sérologického vyšetření provede sérologické vyšetření všech původně nevyšetřovaných zvířat starších 6 měsíců (krav) konvenčním ELISA testem. Je-li výsledek u všech zvířat negativní, nastupuje pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na konci této doby se provede znovu vyšetření všech zvířat starších 6 měsíců konvenčním ELISA testem. Je-li výsledek vyšetření negativní, **lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.**

Vstupní sérologické vyšetření se neprovádí v hospodářstvích, v nichž byla prováděna (dle záznamů chovatele) vakcinace polyvalentními vakcínami (Triangle, Cattlemaster, případně dalšími vakcínami s obsahem BHV-1) nebo i konvenčními vakcínami proti IBR. Vakcinovaná zvířata budou považována za IBR pozitivní ze 100 % a evidenčně budou takto zařazena.

Ve výkrmových hospodářstvích (stájích) s výkrmem skotu (dále jen „hospodářství“) bude vstupní vyšetření a ozdravování realizováno od 1. června 2011. Vstupní vyšetření musí být provedeno do 15. září 2011. Ozdravovací plán (viz příloha 4) předloží chovatel KVS do jednoho měsíce od obdržení výsledku vstupního vyšetření.

Čl. 8

Metody ozdravování, předpoklady k prohlášení stáda za úředně ozdravené nebo úředně prosté IBR

V rámci národního ozdravovacího programu se využijí následující metody:

a) *eliminace bez vakcinace*

v hospodářstvích, v nichž je při vstupním sérologickém vyšetření potvrzeno nižší procento (cca do 10 %, při dohodě s chovatelem i více procent) pozitivních zvířat.

Postup:

- vstupní sérologické vyšetření skotu staršího 6 měsíců (viz čl. 7),
- u pozitivních zvířat se zaznamená výsledek do průvodních listů skotu,
- vyřazení sérologicky pozitivních kusů (jednorázově nebo ve stanoveném termínu po dohodě s KVS),
- sérologické vyšetření skotu staršího 9 měsíců konvenčním ELISA testem za 4–6 týdnů po vyřazení posledního pozitivního zvířete,
- je-li výsledek sérologického vyšetření negativní, nastupuje pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na závěr této doby se provede opět sérologické vyšetření, skotu staršího 9 měsíců,
- **je-li výsledek negativní**, lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.

b) *eliminace s vakcinací inaktivovanou markerovou vakcínou v hospodářstvích, v nichž je při vstupním sérologickém vyšetření potvrzeno vyšší procento pozitivních zvířat.*

Postup:

- vstupní sérologické vyšetření skotu staršího 6 měsíců (viz čl. 7),
- u pozitivních zvířat se výsledek zaznamená do průvodních listů skotu,
- provede se základní imunizace sérologicky pozitivních i negativních kusů od stáří 6 měsíců **inaktivovanou markerovou vakcínou**,
- další cyklické revakcinace **inaktivovanou markerovou vakcínou** v intervalech 6 měsíců,
- průběžné provádění základní imunizace mladého skotu, který dosáhl věku 6-9 měsíců **inaktivovanou markerovou vakcínou**. Dále se mladý skot zařadí do vakcinačního režimu (revakcinace v 6 měs. intervalech) spolu s ostatním již vakcinovaným skotem,
- provádění namátkových sérologických kontrol (gE ELISA testem) indikátorových zvířat ze skupiny sérologicky negativních až do doby, než jsou ze stáda vyřazena všechna infikovaná zvířata. Počet vyšetřovaných zvířat v rámci namátkových kontrol bude následující (v závislosti na velikosti stáda):

kategorie skotu	stádo do 300 ks skotu	stádo nad 300 ks skotu
prvotelky (nejdříve 1 měsíc po porodu)	5 ks ^{x)}	10 ks
krávy (které v době vstupního vyšetření byly telaty ve věku 1 den – 12 měsíců)	5 ks ^{x)}	10 ks

^{x)} ve stádech s nižším počtem skotu v dané kategorii se vyšetřuje celá kategorie skotu.

Vyšetření se provádí 1x za 6 měsíců. Jsou-li zjišťována nově infikovaná zvířata, je chovatel povinen toto hlásit neprodleně místně příslušné KVS. KVS rozhodne o případném sérologickém prošetření vyššího počtu zvířat, případně celé skupiny negativních zvířat. Positivitu u nově infikovaných zvířat je nutno zaznamenat v průvodních listech skotu.

- ukončení vakcinací je možné až po vyřazení posledního infikovaného zvířete ze stáda a jednomu sérologickému vyšetření skotu staršího 9 měsíců gE ELISA testem s negativním výsledkem. Toto sérologické vyšetření se provede nejdříve za 4-6 týdnů po vyřazení posledního infikovaného zvířete. V případě, že toto vyšetření prokáže ve stádě infikovaná zvířata, tato se vyřadí a opět se provede za 4-6 týdnů sérologické vyšetření. Toto se opakuje do té doby, dokud jsou ve stádě prokazována infikovaná zvířata,
- po prvním sérologickém vyšetření, které prokáže, že ve stádě nejsou infikovaná zvířata, nastupuje pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na závěr této doby se provede u všech zvířat starších 9 měsíců opět sérologické vyšetření gE ELISA testem,
- **je-li výsledek negativní, lze hospodářství prohlásit za úředně ozdravené od IBR,**
- po vyřazení všech vakcinovaných zvířat ze stáda se provede u všech zvířat starších 9 měsíců sérologické vyšetření (konvenčním ELISA testem). Je-li výsledek negativní, **lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.**

V hospodářstvích, v nichž jsou telata určená k obnově základního stáda (jalovičky) a následně mladý chovný skot (jalovice) odchovávaný odděleně od základního stáda, je možné provést základní imunizaci těchto zvířat až před přemístěním do stáje prvotek a to nejpozději 14 dní před přemístěním. Toto je možné za následujících podmínek:

- výsledek všech namátkových vyšetření u původně sérologicky negativních zvířat (dle vstupního vyšetření) je negativní,
- telata – mladý skot musí pocházet od vakcinovaných matek.

c) radikální

Jedná se o odsun všech zvířat z hospodářství poražením na jatkách nebo přemístěním zvířat za podmínek viz čl. 14. Metoda bude uplatněna zejména v méně početných stádech skotu nebo v případě, kdy chovatel již nechce v dalším chovu pokračovat. O použití této metody se rozhoduje sám chovatel.

Postup:

- vstupní sérologické vyšetření skotu staršího 6 měsíců,
- jednorázové nebo postupné vyřazení (přemístění) skotu do stanoveného data,
- v případě, že do objektu bude ustájen zdravý skot je nutné provést mechanickou očistu a desinfekci objektů a zařízení a ustájit indikátorová zvířata (sérologicky negativní skot). Po 4-6 týdnech se tato zvířata sérologicky vyšetří konvenčním ELISA testem. Jsou-li výsledky negativní, lze do objektů ustájit skot přemístěný z ozdravených nebo IBR prostých hospodářství,
- je-li s chovatelem dohodnut pozdější termín ozdravování, je nutné provést základní imunizaci, případně následné revakcinace v 6 měs. intervalech.

Při rozhodování o metodě ozdravování musí být zohledněny veterinární i ekonomické aspekty.

Vzory ozdravovacích programů jsou uvedeny v přílohách č. 1–4.

Čl. 8 a)

Ozdravování ve výkrmových hospodářstvích (stájích) skotu

V hospodářstvích, která chovají více než 10 ks skotu bude provedeno u skotu staršího 6 měsíců vstupní sérologické vyšetření konvenčním ELISA testem.

V hospodářstvích do 30 ks skotu budou vyšetřena všechna zvířata. Pro hospodářství s vyšším počtem zvířat se počet vzorků k vyšetření stanoví tak, aby byla zajištěna 95 % pravděpodobnost detekce při 5 % prevalenci a při senzitivitě testu 95%. Pro stanovení počtu vzorků se použije vzorec dle Cannon (2001), Prev. Vet. Med. 49:141–163.

$$n \cong \frac{[1 - (1 - a)^{1/D}] [N - \frac{1}{2} (SeD - 1)]}{Se}$$

V případě negativního výsledku bude:

- V hospodářstvích naskladňovaných z prostých a ozdravených hospodářství za 3 měsíce provedeno závěrečné vyšetření konvenčním ELISA testem ve stejném rozsahu. V případě negativního výsledku obou vyšetření, bude hospodářství prohlášeno za úředně prosté IBR.
- V hospodářstvích naskladňovaných z ozdravovaných hospodářství bude zaznamenán negativní výsledek s datem provedení sérologického vyšetření. Závěrečné sérologické vyšetření konvenčním ELISA testem, ve výše uvedeném rozsahu, bude provedeno až poté, co všechna hospodářství, z nichž je naskladňován skot, získají status úředně ozdraveného hospodářství a poslední kus vykrmeného skotu pocházející od poslední infikované matky bude přesunut na jatky. Vyšetření se provede za 12 – 15 měsíců od prohlášení posledního hospodářství, z něhož je do výkrmny naskladňován zástavový skot za úředně ozdravené od IBR. Bude-li výsledek vyšetření negativní, lze hospodářství prohlásit za úředně ozdravené od IBR .

Po prohlášení všech hospodářství, z nichž je naskladňován skot za úředně prostá IBR, se provede jedno závěrečné sérologické vyšetření ELISA testem. Bude-li výsledek vyšetření negativní, lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.

V případě pozitivního výsledku bude (v obou typech hospodářství):

Nejpozději do dvou měsíců zahájeno ozdravování eliminační metodou s vakcinací dle následujících zásad:

- k vakcinaci se použije inaktivovaná markerová vakcína,
- vakcinují se všechna vykrmovaná zvířata od stáří 3 měsíců kromě těch, která budou v průběhu dalších 6 měsíců přemístěna na jatky,
- vakcinují se všechna nově přisunovaná zvířata, nejlépe tak, aby v době přesunu již byla v postvakcinační imunitě. Vakcinace v IBR prostém hospodářství se provede jen za předpokladu, že je vyloučeno riziko přenosu vakcinačního viru na zvířata základního stáda, resp. na veškerý skot určený pro další využití v reprodukci,
- primární vakcinace se provádí dvakrát v intervalu dle návodu výrobce vakcíny,
- další revakcinace se opakují v intervalech dle návodu výrobce vakcíny tak, aby byla zvířata trvale udržována v imunitě (obvykle šestiměsíční intervaly).

Další postup:

- *V hospodářstvích naskladňovaných z prostých a ozdravených hospodářství* se po přemístění na jatky všech zvířat ustájených v hospodářství v době zjištění IBR pozitivitu, provede závěrečné vyšetření gE ELISA testem podle výše uvedeného vzorce pro stanovení počtu vzorků k vyšetření. Je-li výsledek vyšetření negativní, lze hospodářství prohlásit za úředně ozdravené od IBR. Dnem získání negativního výsledku se ukončí vakcinace.
- Po přemístění všech vakcinovaných zvířat na jatky se provede jedno závěrečné sérologické vyšetření konvenčním ELISA testem. Je-li výsledek vyšetření negativní, lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.
- *V hospodářstvích naskladňovaných z ozdravovaných hospodářství* se poté co všechna hospodářství, z nichž je naskladňován skot obdrží status úředně ozdraveného hospodářství a bude přesunut na jatky poslední kus vykrmeného skotu pocházející od poslední infikované matky provede závěrečné sérologické vyšetření gE ELISA testem, ve výše uvedeném rozsahu. Vyšetření se provede za 12–15 měsíců od prohlášení posledního hospodářství z něhož je naskladňován skot za úředně ozdravené od IBR. Bude-li výsledek vyšetření negativní, lze hospodářství prohlásit za úředně ozdravené od IBR. Dnem získání negativního výsledku se ukončí vakcinace.
- Po přemístění všech vakcinovaných zvířat na jatky se provede jedno závěrečné sérologické vyšetření konvenčním ELISA testem. Je-li výsledek vyšetření negativní, lze hospodářství prohlásit za úředně prosté od IBR.

Čl. 9

Vakcíny v průběhu ozdravování

Vakcíny, používané v rámci ozdravování, musí být registrovány v ČR. V rámci národního ozdravovacího programu je možno používat pouze inaktivované markerové vakcíny. ÚVS může udělit výjimku pro použití živé markerové vakcíny ve výkrmu skotu. Vakcinace musí být provedena v souladu s návodem v příbalovém letáku výrobce.

V ozdravovaných, ozdravených i prostých stádech je zakázáno používat polyvalentní vakcíny, obsahující BHV-1.

Čl. 10

Uznání, pozastavení či odebrání statusu hospodářství úředně ozdraveného nebo úředně prostého IBR

Uznání hospodářství nebo stáda za úředně ozdravené či úředně prosté IBR – se provede na základě laboratorních vyšetření deklarujících, že ozdravování bylo úspěšně dokončeno (viz zásady v čl. 8).

Pozastavení statusu – v případě, že chovatel nezabezpečil provedení zdravotních zkoušek stanovených Metodikou kontroly zdraví a nařízené vakcinace, nebo vzniklo podezření z nákazy u jednoho nebo více zvířat ve stádě.

Odebrání statusu – v případě, že se změnila v hospodářství nebo stádě nakažová situace a tato byla potvrzená laboratorním vyšetřením.

Znovuzískání statusu – hospodářství úředně prosté IBR je možné v souladu s ustanovením přílohy III rozhodnutí Komise 2004/558/ES tím, že chovatel provede u skotu staršího 9 měsíců dvě sérologická vyšetření konvenčním ELISA testem (prokazujícím protilátky proti celému BHV-1) v intervalu 3 měsíců. První sérologické vyšetření nesmí být provedeno dříve než za 1 měsíc po odsunu posledního infikovaného zvířete ze stáda.

Hospodářství (stáda) skotu, která získala status úředně prostých hospodářství (stád) nebo kterým byl status pozastaven či odebrán budou zveřejňována a ve stanovených časových intervalech aktualizována na webových stránkách SVS ČR.

Čl. 11**Povinnosti chovatelů**

- a) provést vstupní sérologické vyšetření zvířat a na jeho základě rozhodnout o metodě ozdravování,
- b) zpracovat ozdravovací plán (po konzultaci se soukromým vet. lékařem a KVS) a předložit k odsouhlasení KVS,
- c) u pozitivních zvířat (zjištěných vstupním sérologickým vyšetřením) zaznamenat výsledek do průvodních listů skotu,
- d) zajistit provádění odborných veterinárních úkonů spojených s ozdravováním soukromým veterinárním lékařem,
- e) vést evidenci zvířat ve všech stájových objektech. Pro každou stáj vést stájový registr (viz zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon) a vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem),
- f) stanovit přesný systém přemísťování zvířat v rámci hospodářství, je-li přemísťování zvířat z hlediska provozního nezbytné. O přemístění vést záznamy (viz zákon č. 154/2000 Sb. a vyhláška č. 136/2004 Sb.).
- g) neprovádět mezipodnikové kooperace, které nejsou zohledněny v ozdravovacím plánu,
- h) zabezpečit, aby zvířata ozdravovaného stáda nepřišla do kontaktu se zvířaty z ostatních stád, která mají rozdílný nakažový status,
- i) dodržovat ozdravovací plán,
- j) poskytovat stanovené údaje o průběhu ozdravování,
- k) hlásit KVS veškeré problémy, které se vyskytnou v průběhu ozdravování, a které by mohly průběh ozdravování negativně ovlivnit,
- l) organizovat pastvu skotu tak, aby bylo zabráněno bezprostřednímu kontaktu zvířat ozdravovaného stáda nebo prostého stáda se stádem, vedeným jako klidové ohnisko IBR nebo jako stádo s neznámou nakažovou situací. S ohledem na tuto skutečnost musí být zabezpečeno i hrazení pastvin a zábrana úniku zvířat,
- m) vymežit okruh pracovníků, kteří budou přicházet do kontaktu se zvířaty ozdravovaného stáda. Tyto pracovníky odborně proškolit z hlediska dodržování nezbytných protinakažových opatření,
- n) upozornit chovatele, případně další osoby, přicházející do styku se zvířaty z ozdravovaného stáda, že nesmí ošetřovat ani doma chovat skot infikovaný původcem IBR ani skot, u něhož není známa nakažová situace,
- o) nepovolit účast rizikových zvířat na svodech,
- p) stanovit, aby další osoby (zejména pracovníci biologických služeb) vstupovaly do objektů pro chov skotu jen v odůvodněných případech a za dodržení stanovených protinakažových a hygienických podmínek,
- q) uchovávat údaje o sérologických vyšetřeních a vakcinacích zvířat 3 roky po ukončení ozdravování,
- r) podle okolností je možné stanovit i další podmínky.

Čl. 12**Povinnosti hospodářství, která nejsou úředně ozdravená nebo úředně prostá IBR
a pro která byl s KVS dohodnut pozdější termín zahájení ozdravování**

- a) sérologicky vyšetřit skot starší 6 měsíců v rámci programu vstupních sérologických vyšetření stád na IBR do konce roku 2006 (viz čl. 7),
- b) projednat s KVS termín zahájení ozdravování,
- c) skot z těchto hospodářství nesmí být přemístěn do ozdravovaných, ozdravených a prostých hospodářství,
- d) skot z těchto hospodářství nesmí přijít do kontaktu se skotem z ozdravovaných, ozdravených a prostých hospodářství,
- e) ošetřovatelé tohoto skotu nesmí ošetřovat skot v hospodářstvích či stádech, která ozdravují od IBR nebo jsou úředně ozdravená nebo úředně prostá nakažy,
- f) pracovníci biologických a servisních služeb dodržují při vstupu do těchto hospodářství taková protinakažová a hygienická opatření, aby nezpůsobili rozvlékání nakažy,
- g) v případě, že chovatel nezahájí ozdravení do konce roku 2006, provede se v termínu do 31. 12. 2006 základní imunizace všech zvířat starších 6 měsíců markerovou vakcínou. V odůvodněných případech může KVS tuto dobu prodloužit, nejpozději však do 30. 6. 2007. Následně budou prováděny cyklické revakcinace v 6 měs. intervalech inaktivovanou markerovou vakcínou. Do vakcinačního režimu musí být průběžně zařazován skot, který dosáhne stáří 6–9 měsíců,
- h) do stáda může být přemístěn pouze skot, který je v imunitě proti BHV-1 (po vakcinaci inaktivovanou markerovou vakcínou).

Čl. 13**Podmínky pro hospodářství, která zahájila ozdravování před 1. lednem 2006
a k vakcinaci skotu používají konvenční vakcíny**

- a) hospodářství, v nichž probíhá ozdravování a bude podle KVS schváleného ozdravovacího plánu ukončeno vakcinování zvířat do 30. 6. 2007, mohou do tohoto data používat k imunizaci monovalentní konvenční vakcíny proti IBR. Pokud nebude vakcinování zvířat ukončeno do uvedeného data (stanoveného ozdravovacím plánem) musí být zpracován nový ozdravovací plán na bázi markerových vakcín.
- b) hospodářství, v nichž probíhá ozdravování podle KVS schváleného ozdravovacího plánu a bude pokračovat vakcinování skotu i po 30. 6. 2007, mohou použít k imunizaci zvířat monovalentní konvenční vakcíny nejpozději však do 31. 12. 2006. Od 1. 1. 2007 musí přejít na markerové vakcíny. Před realizací této změny musí být zpracován nový ozdravovací plán.

Čl. 14**Náležitosti ozdravovacího plánu jednotlivého hospodářství**

Ozdravovací plán, který zpracuje chovatel a předkládá k odsouhlasení KVS, musí obsahovat zejména:

- adresu hospodářství (sídlo) a adresu majitele, registrační číslo hospodářství v ústřední evidenci, telefon, fax, e-mail, kraj,
- jméno, adresu a telefon soukromého vet. lékaře zabezpečujícího odbornou veterinární činnost spojenou s ozdravováním,
- stav skotu v hospodářství podle kategorií,
- rozdělení skotu v jednotlivých stájích v rámci hospodářství (u metody s vakcinací),
- roční procento obměny základního stáda (u metody s vakcinací),
- uskutečňuje-li se výkrm skotu v prostorově a provozně odděleném objektu (vykrmovaná zvířata není nutné zahrnout do ozdravování)
- datum a výsledek vstupního sérologického vyšetření u jednotlivých vyšetřovaných kategorií skotu,
- zvolenou metodu a postup ozdravování, zejména:
 - při vakcinační metodě druh použité vakcíny,
 - termíny provedení základní imunizace skotu,
 - termíny cyklických revakcinací v šestiměsíčních intervalech,
 - termíny průběžně prováděných základních imunizací mladého skotu (v 6–9 měs. stáří) v dalším období,
 - termíny namátkových sérologických vyšetření u vybraných zvířat ve skupině sérologicky negativních (podle výsledku vstupního vyšetření),
 - předpokládaný termín vyřazení posledních infikovaných zvířat a ukončení vakcinací,
 - předpokládaný termín pro prohlášení hospodářství za úředně ozdravené (úředně prosté) od IBR.
- zásady přemísťování skotu v rámci hospodářství i mimo něj,
- povinnosti pracovníků v hospodářství,
- činnost soukromého vet. lékaře případně dalších osob v procesu ozdravování,
- nezbytná ochranná opatření proti zavlečení původce nákazy do stáda (ustájovací prostory, pastviny, při přemísťování zvířat a další),
- proškolení ošetřovatelů skotu v ozdravovaném hospodářství o hlavních zásadách ozdravování a o nezbytných hygienických opatřeních,
- zabezpečení ochranných pomůcek (pracovní oděv, pracovní obuv a další) a hygienických prostředků při nezbytném vstupu pracovníků biologických a servisních služeb do objektů pro ustájení zvířat.

Čl. 15**Přemísťování skotu, účast na svodech**

V průběhu národního ozdravovacího programu se může přemístění uskutečnit následovně:

- Do IBR úředně prostého hospodářství
 - z hospodářství prostého IBR,
 - z hospodářství ozdraveného od IBR, nevakcinovaná zvířata u nichž bylo provedeno sérologické vyšetření konvenčním ELISA testem s negativním výsledkem
- Do IBR úředně ozdraveného hospodářství:
 - z hospodářství prostého IBR
 - z hospodářství ozdraveného od IBR
- Do hospodářství vedeného jako klidové ohnisko IBR:
 - z klidového ohniska IBR

- Do hospodářství ozdravovaného od IBR:
 - z *prostého hospodářství* za předpokladu, že u skotu bezprostředně po přemístění bude provedena imunizace **inaktivovanou** markerovou vakcínou. Dále bude přemístěný skot začleněn do vakcinačního režimu realizovaného v ozdravovaném hospodářství,
 - z *ozdraveného hospodářství*. Jedná-li se o skot nevakcinovaný proti IBR, bude po přemístění provedena základní imunizace **inaktivovanou** markerovou vakcínou a dále bude skot začleněn do vakcinačního režimu realizovaného v ozdravovaném hospodářství,
 - z *ozdravovaného hospodářství* za předpokladu, že je přemísťovaný skot v imunitě proti BHV-1 resp. se podrobil minimálně základní imunizaci markerovou vakcínou. Dále bude přemístěný skot začleněn do vakcinačního režimu realizovaného v ozdravovaném hospodářství.

Účast skotu na svodech:

- mohou se zúčastnit jen zvířata z hospodářství či stád se *stejným nakažovým statutem*.
- z ozdravovaných hospodářství se může zúčastnit skot, který je v imunitě proti BHV-1, tzn. byla u něho provedena minimálně základní imunizace. Účast telat mladších 6 měsíců je podmíněna tím, že pocházejí od matek v imunitě proti BHV-1 a je u nich předpoklad, že jsou dostatečně chráněna kolostrálními protilátkami,
- účast skotu z hospodářství s neznámou nakažovou situací není dovolena.

Čl. 16

Nezbytná data ke sledování a hodnocení průběhu ozdravování

Chovatel, v jehož hospodářství probíhá ozdravování, bude průběžně, nejpozději do jednoho měsíce po provedeném úkonu, poskytovat KVS, případně ostatním orgánům státního dozoru následující údaje:

- a) údaje o chovateli – jméno, název, adresa (jen u prvního hlášení),
- b) údaje o hospodářství – název, registrační číslo, adresa,
- c) údaje o zvířatech – identifikační čísla zvířat podléhajících ozdravovacímu programu,
 - údaje o počtu zvířat v jednotlivých kategoriích dle identifikačních čísel,
 - údaje o počtu provedených sérologických vyšetření (vstupní, namátková, závěrečná),
 - údaje o výsledcích vyšetření podle identifikačních čísel zvířat,
 - zvolená metoda ozdravování,
 - údaje o počtu vakcinovaných zvířat podle identifikačních čísel,
 - údaje o časovém průběhu ozdravování:
 - zahájení, datum,
 - vyřazování infikovaných zvířat a datum vyřazení posledního infikovaného zvířete,
 - datum ukončení vakcinací,
 - datum zahájení pozorovací doby,
 - datum provedení závěrečných vyšetření (první, druhé nebo třetí) před prohlášením stáda za úředně ozdravené nebo úředně prosté IBR,
 - datum, ke kterému bylo hospodářství KVS prohlášeno za úředně ozdravené nebo úředně prosté.

Údaje o laboratorním vyšetření musí uchovávat a v případě potřeby poskytnout státní veterinární ústavy a rovněž Výzkumný ústav veterinárního lékařství, tzn. organizace, které vyšetření provedly. Údaje o provedených vakcinacích musí uchovávat a v případě potřeby poskytnout i soukromý vet. lékař.

Čl. 17

Účinnost

Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu (IBR) nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2006.

**Vzor ozdravovacího plánu – ozdravovací metoda eliminační s vakcinací
inaktivovanou markerovou vakcínou**

Chovatel – adresa – IČ:

Hospodářství:

Registrační číslo hospodářství:

Stav skotu v hospodářství podle kategorií v ks k datu:

- Telata do 6 měs. stáří:
 - Skot samičího pohlaví starší 6 měs. – do otelení:
 - Krávy:
 - Plemenní býci (přir. plemenitba)
 - Výkrm skotu společně,^{x)} prostorově a provozně odděleně ^{x)} ustájený:
- Pozn.: Výkrm skotu prostorově a provozně odděleně ustájený od ozdravovaného stáda nemusí být zařazen do ozdravování a nemusí být vakcinován. Musí však být vytvořeny podmínky, aby se původce onemocnění nemohl dostat do ozdravovaného stáda. Musí být také určeno, že zvířata po dokrmení budou přemístěna výhradně na jatka.
- Skot celkem:

Roční procento obměny základního stáda skotu včetně prvotek:

Odborné veterinární úkony spojené s ozdravováním provádí soukromý vet. lékař:

.....

 tel.:

Datum vstupního sérologického vyšetření

(zvířat starších 6 měsíců, konvenčním ELISA testem)

Výsledek vyšetření:

- % poz. zvířat u skotu samičího pohlaví ve stáří od 6 měs. do otelení (100 % zvířat)
- % poz. prvotek (vyšetřených za 4–6 týdnů po porodu) (100 % zvířat)
- % poz. krav (20 % zvířat)
- % poz. plem. býků v přir. plemenitbě (100 % zvířat)

program vakcinování zvířat (vakcinují se všechna zvířata od stáří 6 měsíců vyjma žíru skotu, prostorově a provozně odděleně ustájeného v termínech dle návodu výrobce vakcíny):

- **druh použité vakcíny:**
- **předpokládané datum základní imunizace:** 1. 2. (bude-li prováděna)
- **dohodnuté termíny pro základní imunizaci ml. skotu** (který dovršil věku 6–9měsíců):

Schéma přemísťování zvířat v hospodářství:

(uvede se systém přemísťování skotu mezi jednotlivými ustajovacími objekty v rámci ozdravovaného hospodářství v případě, že toto přemísťování je z hlediska provozu nezbytné a podmínky, které je nutné z hlediska ochrany zvířat před šířením původce nákazy dodržovat.

Předpokládaný termín vyřazení posledního infikovaného zvířete: měsíc rok

Předpokládaný termín prohlášení hospodářství za ozdravené od IBR:

Podmínky, které je nutno dodržovat v průběhu ozdravování:

Zde budou uvedeny specifické podmínky nezbytné pro správný průběh ozdravování (viz čl. 12–13 případně další) a jeho včasné a úspěšné završení. Je potřeba kontrolovat dodržování podmínek a v případě potřeby je v průběhu procesu aktualizovat.

V dne

podpis chovatele

razítko a podpis KVS

^{x)} nehodící se škrtněte

Pozn.: Ozdravovací program je možno v průběhu ozdravování po konzultaci s KVS aktualizovat.

Vzor ozdravovacího plánu – ozdravovací metoda eliminační bez vakcinace

Chovatel – adresa – IČ:

Hospodářství:

Registrační číslo hospodářství:

Stav skotu v hospodářství podle kategorií v ks k datu:

- Telata do 6 měs. stáří
 - Skot samičího pohlaví starší 6 měs. do otelení:
 - Krávy:
 - Plem. býci (přir. plemenitba):
 - Výkrm skotu společně,^{x)} prostorově a provozně odděleně ^{x)} ustájený:
- Pozn.:** Výkrm skotu prostorově a provozně odděleně ustájený nemusí být zařazen do ozdravování. Musí být vytvořeny podmínky, aby původce nemohl být zavlečen do ozdravovaného stáda. Musí být určeno, že všechna zvířata po ukončení výkrmu budou přemístěna výhradně na jatka.
- Skot celkem:

Datum vstupního sérologického vyšetření (zvířat starších 6 měsíců, konvenčním ELISA testem)

Výsledek vyšetření:

- % poz. zvířat u skotu samičího pohlaví staršího 6 měs. – do otelení (100% vyš. zvířat)
- % poz. prvotetek (vyšetřených za 4–6 týdnů porodu) (100% zvířat)
- % poz. krav (20% zvířat)
- % poz. plem býků (100% zvířat)

Termín(y) vyřazení všech sérologicky pozitivních zvířat ze stáda:

.....

Předpokládaná data sérologických vyšetření nutných k prohlášení stáda za úředně prosté IBR:

- první vyšetření
- druhé vyšetření
- závěrečné (třetí) vyšetření

předpokládané datum prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR

Doplnění stáda za vyřazené kusy bude provedeno:

- zdravými zvířaty z vlastního odchovu
- nákupem z IBR prostého hospodářství

Pozn.: Doplnění stáda sérologicky negativním skotem může být provedeno až po vyřazení všech infikovaných zvířat ze stáda a jednom sérologickém vyšetření zvířat starších 6 měsíců (konvenčním ELISA testem) s negativním výsledkem.

V dne

podpis chovatele

razítko a podpis KVS

^{x)} nehodící se škrtněte

Vzor ozdravovacího plánu – ozdravovací metoda radikální

Chovatel – adresa – IČ:**Hospodářství:****Registrační číslo hospodářství:****Stav skotu v hospodářství podle kategorií v ks k datu:**

- Telata do 6 měs. stáří
 - Skot samičího pohlaví starší 6 měs. do otelení:
 - Krávy:
 - Plem. býci (přir.plemenitba):
 - Výkrm skotu společně,^{x)} prostorově a provozně odděleně^{x)} ustájený:
- Pozn.:* Výkrm skotu prostorově a provozně odděleně ustájený nemusí být zařazen do ozdravování. Musí být vytvořeny podmínky, aby původce nemohl být zavlečen do ozdravovaného stáda. Musí být určeno, že všechna zvířata po ukončení výkrmu budou přemístěna výhradně na jatka.
- Skot celkem:

Datum vstupního sérologického vyšetření (zvířat starších 6 měsíců, konvenčním ELISA testem)

Výsledek vyšetření:

- % poz. zvířat u skotu samičího pohlaví staršího 6 měs.-do otelení (100% vyš. zvířat)
- % poz. prvotetek (vyšetřených za 4-6 týdnů porodu) (100% zvířat)
- % poz. krav (20% zvířat)
- % poz. plem býků (100% zvířat)

Pozn.: Vyšetření nemusí být provedeno v případě, že chovatel bude ještě před zahájením ozdravování vyžadovat uplatnění výhradně radikální metody.**Podmínky, které je nutno dodržovat v průběhu ozdravování :**

Zde budou uvedeny specifické podmínky nezbytné pro správný průběh ozdravování (viz čl. 12–13 případně další) a jeho včasné a spěšné završení. Podmínky při uplatnění radikální metody se budou uvádět jen v případě, že je to nutné, např. při likvidaci stáda trvající delší dobu apod.

Datum odeslání zvířat na jatka:

.....

Datum provedení mechanické očisty a desinfekce objektů a pomůcek:**Datum ustájení indikátorových zvířat – počet (v případě zájmu chovatele o nového ustájení zdravých zvířat):**

.....

Předpokládaný termín ustájení zdravých zvířat do objektů po ozdravení:

V dne

podpis chovatele

razítko a podpis KVS

^{x)} nehodící se škrtněte

Vzor ozdravovacího plánu – ozdravovací metoda v hospodářstvích nebo stájích
specializovaných na výkrm skotu

Chovatel – adresa – IČ:

Hospodářství:

Registrační číslo hospodářství:

Stáj:

Stav skotu v hospodářství v ks k datu:

- Výkrm skotu.

Odborné veterinární úkony spojené s ozdravováním provádí soukromý vet. lékař:

.....

 tel.:

Datum vstupního sérologického vyšetření

Výsledek vyšetření:

- počet vyšetřených zvířat
- z toho s pozitivním výsledkem
- % pozitivních zvířat z vyšetřených

Vakcinační program (v případě vakcinace se vakcinují všechna zvířata od 3 měsíců stáří, revakcinace dle návodu výrobce vakcíny):

- **druh použité vakcíny:**
- **předpokládané datum základní imunizace:** 1. 2.
- **předpokládané časové schéma revakcinací zvířat v šestiměsíčních intervalech:**
 měsíc měsíc rok
- měsíc měsíc rok
- měsíc měsíc rok

Schéma naskladňovaných zvířat do hospodářství:

(uvede se systém přemístování skotu do hospodářství nebo stáje specializované na výkrm (z kolika hospodářství, s jakým statutem).

Předpokládaný termín vyřazení posledního infikovaného zvířete: měsíc rok

Předpokládaný termín prohlášení hospodářství za úředně ozdravené od IBR:

Předpokládaný termín prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR:

Podmínky, které je nutno dodržovat v průběhu ozdravování:

(Zde budou uvedeny specifické podmínky nezbytné pro správný průběh ozdravování viz čl. 12–13 případně další a jeho včasné a úspěšné završení. Je potřeba kontrolovat dodržování podmínek a v případě potřeby je v průběhu procesu aktualizovat).

V dne

podpis chovatele

razítko a podpis KVS

^{x)} nehodící se škrtněte

Pozn.: Ozdravovací program je možno v průběhu ozdravování po konzultaci s KVS aktualizovat.

3. Národní program pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce

Tento program navazuje na Národní program pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic, produkujících konzumní vejce v letech 2008–2010. Program je povinný pro všechny chovy drůbeže, které musí být registrované v ústřední evidenci podle zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Program se vztahuje na všechna hospodářství, která naskladnila jednodenní kuřata, provádí odchov kuřic pro chov nosnic pro produkci konzumních vajec uváděných do oběhu na území ČR a vlastní chov nosnic do doby ukončení snášky. Vejce uvolňovaná na trh pochází ze zařízení, která, pokud je v něm chováno více než 350 nosnic, splňují minimální standardy pro ochranu slepic druhu kur domácí (Gallus gallus f. domestica) stanovené vyhláškou č. 208/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Program zahrnuje odběry vzorků a jejich laboratorní vyšetření v určených laboratořích a vakcinaci v souladu s Metodikou kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace.

1. Legislativní podklad

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původů zoonóz, vyskytujících se v potravním řetězci,
- b) Nařízení Komise (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže,
- c) Nařízení Komise (ES) č. 517/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic Gallus gallus, a kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 200/2010.
- d) Nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny,
- e) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin,
- f) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES ze dne 17. listopadu 2003 o sledování zoonóz a jejich původců, o změně rozhodnutí Rady 90/424/EHS a o zrušení směrnice Rady 92/117/EHS,
- g) Nařízení Komise (ES) č. 1237/2007, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a rozhodnutí 2006/696/ES, pokud jde o uvádění na trh vajec pocházejících z hejn nosnic infikovaných salmonelou,
- h) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu,
- i) Nařízení Komise (ES) č. 589/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o obchodní normy pro vejce,
- j) Nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství,
- k) Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- l) Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- m) Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- n) Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů,
- o) Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka,
- p) Vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, ve znění pozdějších předpisů,
- q) Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem,
- r) Vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů.

2. Cíl a trvání programu

Cílem Národního programu pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic, produkujících konzumní vejce je zajistit, aby byla přijata vhodná a účinná opatření na zjišťování a tlumení salmonel v chovech nosnic v souladu s nařízením

Komise (ES) č.517/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic *Gallus gallus*, a kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 200/2010. Takové snížení je důležité s ohledem na opatření, která se mají vztahovat na nakažená hejna v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původů zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci ode dne 1. 1. 2009. Od tohoto data vejce pocházející z hejn, která jsou podezřelá z nakažení nebo která mohou pocházet z nakažených hejn, mohou být použita k lidské spotřebě pouze tehdy, jsou-li ošetřena způsobem, jenž zaručí, že jsou prosta všech sérotypů salmonel s významem pro veřejné zdraví, v souladu s právními předpisy Společenství o hygieně potravin.

Cíl Národního programu je stanoven v souladu s nařízením Komise (ES) č. 517/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic *Gallus gallus*, a kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 200/2010, takto:

- a) roční minimální procento snížení pozitivních hejn dospělých nosnic je ve výši nejméně:
 - i) 10 %, pokud v předchozím roce byl výskyt nižší než 10 %,
 - ii) 20 %, pokud v předchozím roce byl výskyt 10 % nebo více a méně než 20 %,
 - iii) 30 %, pokud v předchozím roce byl výskyt 20 % nebo více a méně než 40 %,
 - iv) 40 %, pokud v předchozím roce byl výskyt 40 % nebo více,nebo
- b) snížení maximálního procenta pozitivních hejn dospělých nosnic na 2 % nebo méně; v členských státech, které mají méně než 50 hejn dospělých nosnic, však nesmí zůstat pozitivní více než jedno dospělé hejno.

Cíle Unie musí být každý rok dosaženo na základě sledování předchozího roku. Pokud jde o monofázickou *Salmonella typhimurium*, do cíle Unie se zahrnou sérotypy s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-.

3. Odběr vzorků

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS. Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS.

Rámec odběru vzorků je stanovený v souladu s částí B přílohy II nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003. Odběr vzorku se provádí u jednodenních kuřat, u kuřic 2 týdny před vstupem do snáškové fáze nebo snáškové jednotky a u nosnic každých 15 týdnů během snáškové fáze.

3.1 Četnost odběru vzorků chovatelem

- a) jednodenní kuřata – stěry z přepravek a kadavery kuřat,
- b) odběr vzorků trusu 2 týdny před vstupem do snáškové fáze nebo do snáškové jednotky,
- c) odběr vzorků trusu se provede jednou za patnáct týdnů u hejn nosnic,
- d) první odběr vzorků trusu se provede ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny stáří hejna nosnic,

3.2 Odběr úředních vzorků

- a) u jednoho hejna nosnic jednou ročně v hospodářství s alespoň s 1 000 nosnicemi; jedná se o odběr vzorku, který nahrazuje vzorek odebíraný chovatelem (4. 1. písm. c),
nebo
- b) ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny u hejn nosnic chovaných v halách, ve kterých byla zjištěna salmonela u předchozího hejna; vzorek, který nahrazuje vzorek odebíraný chovatelem (4. 1. písm. d),
nebo
- c) v případě podezření z nákazy *Salmonella* spp. na základě epidemiologického šetření ohnisek chorob vyvolaných salmonelou v potravinách v souladu s článkem 8 směrnice 2003/99/ES nebo kdykoli to příslušný orgán považuje za vhodné, za použití protokolu o odběru vzorků stanoveného v písmenu b) bodě 4 části D přílohy II nařízení (ES) č. 2160/2003;
- d) u všech ostatních hejn nosnic v hospodářství v případě zjištění *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*, u jednoho hejna nosnic v hospodářství. Tento odběr úředních vzorků z prostředí nahrazuje nejbližší následující odběr v rámci standardního schématu odběru vzorků,
- e) v případech, kdy to příslušná KVS považuje za vhodné.

3.3 Postup odběru vzorků

Pro maximalizaci citlivosti odběru vzorků se odebírají vzorky trusu i okolního prostředí tak, jak je stanoveno.

- a) u hejna nosnic a kuřic, chovaných v obohacených klecích, se odebere 2×150 gramů čerstvého trusu ze všech pásů nebo škrabáků v hale po spuštění systému a po odstranění hnoje; v případě kaskádových klecí bez škrabáků nebo pásů je nutné odebrat 2×150 gramů smíchaného čerstvého trusu z 60 různých míst z trusných jímek pod klecemi,
- b) u hejna nosnic a kuřic, chovaných v halách, s kójemi nebo volnými výběhy se odeberou dle návodu NRL dva páry vzorků stíracích tamponů (návlaky na obuv) tak, aby nedošlo k záměně tampónů v pořadí odběrů,
- c) u jednodenních kuřat se odebírá 10 stěrů z vnitřních stěn minimálně 10 ks krabic nebo přepravek používaných k přepravě kuřat. Stěry se odebírají po dodání kuřat na hospodářství, před vyložením z dopravního prostředku. V případě dodávky ze dvou líhni se vytvoří směsný vzorek pro každou líheň samostatně. Dále se odebírají kadávery kuřat nalezené při přejímce kuřat (max. 60 ks). Pokud jsou naskladněna kuřata ze dvou líhni, vytvoří se vzorek pro každou líheň samostatně. Pokud se návoz uskutečňuje ve více dnech, každý den se odebírají vzorky dle výše uvedeného schématu,
- d) v případě odběru úředních vzorků se odebírá 3×150 gramů přirozeně nahromaděného trusu v klecových technologiích s chovem kuřic a v obohacených klecích s chovem nosnic nebo 3 páry vzorků stíracích tamponů (návlaků na obuv) u nosnic a kuřic chovaných v halách, s kójemi nebo volnými výběhy. Jednotlivé vzorky jsou v laboratoři vyšetřovány samostatně. Při odběru úředních vzorků bude provedena kontrola provádění sanitačního programu, vakcinačního programu a dodržování zoohygienických preventivních opatření.

KVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků se odebírá na základě rozhodnutí KVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

4. Obecné údaje

Program probíhá na celém území ČR ve všech chovech drůbeže, které uvádějí konzumní vejce na trh a jsou registrovány podle § 23 zákona č. 154/2000 Sb.

Epizootologická jednotka

Rámec odběru vzorků se vztahuje na všechna hejna jednodenních kuřat, kuřic a dospělých nosnic *Gallus gallus* (dále jen „hejna nosnic“) podle článku 2 nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003.

„Hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nakažového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný vzdušný prostor.

5. Schválené laboratoře

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonelu spp.* v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

SVÚ Praha – NRL
SVÚ Jihlava
SVÚ Olomouc
SVÚ České Budějovice

Vyšetření stěrů odebraných ke kontrole účinnosti dezinfekce provádí:

SVÚ Praha – NRL
SVÚ Jihlava
SVÚ Olomouc
SVÚ České Budějovice
SVÚ Hradec Králové

6. Metody použité pro vyšetření

6.1 Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou v den odběru jako expresní zásilka poštou, kurýrem, nebo svoznou linkou laboratořím uvedeným v článku 3. V laboratoři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které musí být provedeno do 48 hodin po jejich obdržení.

6.2 Vzorky ze stíracích a gázových tamponů

Při vyšetření v laboratoři se postupuje takto:

- opatrně se vybalí dva páry stíracích tamponů tak, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu, a vloží se do 225 ml pufrované peptonové vody (PPV) předehřáté na pokojovou teplotu,
- krouživým pohybem se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a dále se pokračuje v kultivaci za použití metody detekce uvedené v čl. 5 programu.

6.3 Vzorky trusu a prachu

Při vyšetření v laboratoři se postupuje takto:

- vzorky trusu odebraných chovatelem se sloučí a důkladně smíchají a následně se odebere 25 gramů vzorku pro kultivaci, úřední vzorky se vyšetřují samostatně,
- 25 gramový vzorek se přidá do 225 ml PPV předehřáté na pokojovou teplotu,
- pokračuje se v kultivaci vzorku za použití metody detekce uvedené v bodu 5.

V případě schválení norem ISO na přípravu trusu pro zjištění salmonely se použijí normy ISO a nahradí výše uvedená ustanovení o přípravě vzorků.

6.4 Schéma odběru vzorků krmiv a konzumních vajec

- Ve výrobních krmných směsích jsou vzorky odebírány k bakteriologickému vyšetření zdravotní nezávadnosti KVS. Počty vyšetřených vzorků se odvozují od produkce krmiv v předešlém roce. Vzorky jsou odebírány namátkově ve výrobních krmných směsích v počtu stanoveném SVS. Odebírány jsou finální krmné směsi před vyskladněním z výroben krmiv. Vzorky se dají odebrat i přímo u chovatele. Hodnotícím kritériem je nepřítomnost salmonel v 25 gramech odebraného vzorku.
- Vzorky konzumních vajec jsou odebírány v třídírnách a balírnách vajec v rámci programu HACCP a vždy, když dojde k podezření na infekci zárodků *Salmonella spp.* během produkce konzumních vajec v prvovýrobě.

6.5 Metody používané pro vyšetření

Pro detekci se použije metoda doporučená referenční laboratoří Společenství pro salmonelu v Bilthovenu, Nizozemsko. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002: „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stádiu prvovýrobě“. V této metodě se používá modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSRV jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace

Sérotypizace se provádí nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White.

6.6 Uložení kmenů

Kmeny izolované ze vzorků se skladují pro budoucí fagotypizaci nebo stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů. Vzorky se uchovávají v NRL po dobu minimálně dvou let.

7. Systém hlášení výsledků

Hejno se považuje za pozitivní, jestliže byla zjištěna přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* (jiné než očkovací kmeny) v jednom nebo ve více vzorcích u daného hejna nosnic vyšetřovaného v rámci Národního programu nebo při došetřování salmonelových epidemií u lidí.

Pokud není zjištěna přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno za pozitivní.

Laboratoř vykazuje vyšetření a výsledky vyšetření všech vzorků v informačním systému.

Výsledek vyšetření všech vzorků zašle pověřená laboratoř na příslušnou KVS, kopii chovateli drůbeže nebo soukromému veterinárnímu lékaři.

KVS vykazuje odběry všech vzorků a výsledky těchto vyšetření v informačním systému SVS.

Evidenci o provedených laboratorních vyšetřeních za laboratoře, uvedené v bodě 3, shromažďuje a sumarizuje NRL v měsíčních intervalech, sumarizované hlášení rozdělené podle krajů poskytuje laboratoř jednou měsíčně SVS vždy k 15. dni v měsíci.

8. Opatření přijatá při nález *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu

Vejsce se smí používat k přímé lidské spotřebě (jako konzumní vejce) pouze pokud pochází z hejna nosnic, na které se vztahuje Národní program.

Na konzumní vejce pocházející z pozitivních hejn se vztahují opatření uvedená v části D přílohy II nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003.

Konzumní vejce z pozitivních hejn mohou být použita k lidské spotřebě pouze tehdy, jsou-li ošetřena způsobem, jenž zaručí, že jsou prosta všech sérotypů invazivních salmonel, v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Taková vejce se považují za vejce třídy B a před uvedením na trh se označí údajem uvedeným v článku 10 nařízení ES č. 589/2008.

a) Opatření přijatá v případě záchytu salmonel ve vzorcích trusu odebraných chovatelem.

V případě výskytu *Salmonella enteritidis* a/nebo *Salmonella typhimurium* ve vzorcích trusu odebraných chovatelem, provede úřední veterinární lékař KVS v hejně úřední odběr konfirmačních vzorků z každého pozitivního hejna za účelem potvrzení prvních výsledků. NRL provede konfirmační metodu, která je založena na bakteriologickém vyšetření trusu a prachu. Vzorky se odebírají v souladu s bodem 4 b) i) části D, přílohy II nařízení (ES) 2160/2003 k vyloučení falešně pozitivních výsledků. Jiná z konfirmačních metod uvedených v příloze II nařízení (ES) 2160/2003 není z technických důvodů proveditelnosti přípustná.

Odběr pro konfirmační vyšetření se provádí následovně:

- Klecové chovy kuřic, chovy nosnic s obohacenými klecemi
 - 5 vzorků přirozeně smíchaného trusu z trusového pásu, škrabáku, nebo jímky v závislosti na technologii chovu. Každý z odebraných vzorků bude o hmotnosti 200–300 g.
 - 2 vzorky prachu z podklecového prostoru (2 x 250 ml)
- Hluboká podestýlka, alternativní technologie, haly s výběhem
 - 5 párů stěrů z bot (1 pár = 1 vzorek)
 - 1 vzorek prachu z pásu na dopravu vajec (250 ml)
 - 1 vzorek prachu odebraný v různých místech haly (250 ml)
- Při odběru vzorků v chovech pod 1000 ks nosnic musí být metodika odběru dodržena v maximální možné míře.
- Vzorky prachu mohou být nahrazeny navíc vzorky trusu.

Pro analýzu se odebere 25 gramový podvzorek z každého vzorku trusu a prachu, všechny vzorky musejí být analyzovány odděleně.

Při odběru úředních vzorků ke konfirmaci lze na základě rozhodnutí KVS odebrat vzorek 5 kusů ptáků k vyšetření na přítomnost inhibičních látek.

Do ukončení konfirmačního vyšetření KVS rozhodne o uložení těchto opatření:

- a) provedení bakteriologického vyšetření krmiva a vody na přítomnost *Salmonella spp.*, pokud je to nezbytné;
- b) Provedení důkladné průběžné očisty a dezinfekce a to jak v hale, tak i v ostatních obslužných prostorech (např. sklady krmiv a podestýlky). Po ukončení turnusu provedení důkladné mechanické očisty, desinfekce a bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- c) zákaz přesunu drůbeže za účelem dalšího chovu.

KVS zruší opatření v případě negativního výsledku konfirmačního vyšetření, takové hejno je považováno za negativní.

b) Opatření přijatá v případě pozitivních úředních vzorků a pozitivních konfirmačních vyšetření na *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium*.

KVS provede epizotologické šetření v chovu s cílem zjistit možný zdroj nákazy a stanoví minimálně, že:

- a) v případě potřeby se provede bakteriologické vyšetření krmiva na přítomnost *Salmonella spp.*,
- b) se zakazuje přesun drůbeže za účelem dalšího chovu,
- c) se zakazuje přepečení,
- d) po poražení, nebo usmrcení drůbeže z infikovaných hejn, musí být provedena důkladná očista a dezinfekce včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky. Porážka musí být provedena v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Živočišné produkty z takovýchto ptáků mohou být uvedeny na trh k lidské spotřebě v souladu s právními předpisy. Pokud tyto produkty nejsou určeny k lidské spotřebě, musí být použity, nebo zlikvidovány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu,
- e) KVS provede dozor nad účinností dezinfekce prováděné chovatelem. Kontrola účinnosti se provede bakteriologickým vyšetřením stěrů v souladu s metodou stanovenou NRL.

8.1 Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna KVS po závěrečné dezinfekci po poražení pozitivního hejna.
- Vzorke ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4–8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými Státní veterinární správou České republiky jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonely v SVÚ Praha.

9. Použití antimikrobiálních látek

Antimikrobiální látky lze použít pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

1. Pro tlumení salmonel u drůbeže se antimikrobiální látky používají pouze jako zvláštní metoda.
2. K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen „ÚSKVBL Brno“).
3. Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. Před aplikací antimikrobiálních látek musí být známy výsledky bakteriologického vyšetření vzorků a testování citlivosti k antibiotikům.
4. V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.
5. Požadavky na použití antimikrobiálních látek se nevztahují na látky, mikroorganismy ani přípravky povolené jako doplňkové látky v krmivech podle článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat.

10. Vakcinace

Vakcinaci lze provádět pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, kterým se provádí nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

Vakcinace drůbeže proti *Salmonella enteritidis* je v rámci tohoto programu povinná.

Při výběru vakcíny je nutno dodržet následující podmínky:

1. Používané vakcíny musí mít platnou registraci ÚSKVBL Brno a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny. Živé atenuované vakcíny proti salmonelám se nesmí použít, pokud výrobce neposkytne vhodnou metodu pro bakteriologické odlišení terénních a vakcinačních kmenů.
2. Vakcinace se provádí během odchovu kuřic tak, aby vakcinace a revakcinace byla ukončena nejpozději 3 týdny před plánovaným zastavením nosnic do snášky.
3. V případě, že se rozhodne chovatel na své náklady provést opakovanou vakcinaci v období přepečení před další snáškou, nesmí používat živé atenuované vakcíny.
4. Vakcinace je hrazena u odchovu kuřic určených pro následný chov a produkci v ČR.

11. Finanční pomoc a náhrady chovatelům

Chovatelům se poskytne příspěvek na vakcinaci a revakcinaci kuřic proti *Salmonella enteritidis* provedenou v rámci vakcinačního programu schváleného KVS. Příspěvek se poskytne po ukončení vakcinace a revakcinace hejna kuřic po předložení „Potvrzení o provedeném úkonu povinné kontroly zdraví“ a dalších účetních dokladů ve výši maximálně 5,70 Kč na kuřici. Do příspěvku za vakcinaci se zahrnují pouze náklady na nákup očkovací látky.

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 veterinárního zákona.

12. Povinnosti chovatelů

- zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech desinfekcích a preventivních opatřeních,
- zpracovat ve spolupráci se soukromým veterinárním lékařem vakcinační program pro hospodářství a tento postoupit ke schválení příslušné KVS, stejně tak i v případě změny vakcinačního programu. Vést přesnou evidenci o provedených vakcinacích a hlásit nejpozději do 7 dnů od provedení vakcinace údaje příslušné KVS,
- vést evidenci drůbeže dle plemenářského zákona,
- chovat drůbež v souladu s minimálními standardy pro ochranu slepic druhu kur domácí (*Gallus gallus f. domestica*) stanovenými vyhláškou č. 208/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

12.1 Pokyny pro správnou chovatelskou praxi

Ve všech chovech nosnic, určených na produkci konzumních vajec, musí být zpracován provozní řád chovu, který zahrnuje veškeré chovatelské postupy od jednodenních kuřat během odchovu až po zastavení kuřic k produkci konzumních vajec a pokračující chov nosnic.

Podle druhu chované nosné drůbeže (Hisex, Isa, Lhmann, Dominant atd.) se dodržují „TECHNOLOGICKÉ POSTUPY“ v chovech.

Po každém ukončení produkčního cyklu (snášky konzumních vajec) se provádí mechanická očista hal a technologie s následnou účinnou dezinfekcí, deratizací a dezinsekcí.

KVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděnou chovatelem. Kontrola účinnosti se provádí bakteriologickým vyšetřením stěrů.

12.2 Vedení záznamů v hospodářství

Evidence záznamů v hospodářství drůbeže se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.852/2004.

- a) Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:
 - datum příjmu drůbeže,
 - původ drůbeže,
 - počet drůbeže,
 - dosažená snáška vajec,
 - úhyny,
 - dodavatelé krmiv,
 - druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
 - sledování příjmu krmiv a vody,
 - provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,

- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny – údaje převzaty z odchovu kuřic,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející ze stejného hejna podrobena již dříve,
- počet nosnic určených k porážení,
- předpokládané datum porážení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce,
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež za účelem kontroly
- dodržování ochranných lhůt,
- výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

12.3 Dokumenty při přesunech drůbeže

Chovatel předá příjemci (v případě dalšího chovu) písemně údaje o výsledcích laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel (datum posledního odběru vzorku a jeho výsledek vyšetření a výsledek všech vyšetření hejna (pozitivní/negativní).

Informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Společenství musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství.

13. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno nosnic pro produkci konzumních vajec, uváděných na trh, je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb. v platném znění.

14. Jiná příslušná opatření pro zajištění dosledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení haly a označení hejna ve formátu CZ 12345678-XXHY-ZZ/2011.

Symbole XX představují číselné označení haly s možnostmi 0 – 99. Y určuje typ technologie s možnostmi: 0 – ekologický chov, 1 – chov s volným výběhem, 2 – chov v halách, 3 – obohacené klece. ZZ je pořadové číslo hejna v daném roce s možnostmi 0 – 99.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné pořadové číslo.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel.

Označení hejna musí být uvedeno vždy na žádance o laboratorní vyšetření a v příslušné dokumentaci doprovázející zvířata při přesunech hejna a při veškeré další evidenci.

4. Národní program pro tlumení výskytu salmonel v reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*)

1. Cíl programu

Na základě vyšetření vzorků odebraných ve všech chovech drůbeže sledovat výskyt invazivních sérovarů *S. enteritidis*, *S. typhimurium* (včetně monofazické *Salmonella typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-) , *S. infantis*, *S. virchow* a *S. hadar* a přijímat opatření, která mají chránit především zdraví lidí, ale i zdraví dalších populací drůbeže. Cílem programu je stanovení procenta reprodukčních hejn dospělé drůbeže tvořených nejméně 250 ptáky, která zůstávají pozitivní na sledované sérotypy salmonel pod 1%. Do sledování je zahrnuta celá ČR se všemi registrovanými reprodukčními chovy kura domácího (*Gallus gallus*).

Vyšetření se provádějí v laboratořích SVÚ Praha, Jihlava, Olomouc a České Budějovice pomocí mezinárodně uznávaných a ověřených postupů, jejichž používání koordinuje Národní referenční laboratoř pro salmonely SVÚ Praha.

Úřední kontroly na úrovni chovů drůbeže organizují a provádí příslušné krajské veterinární správy (dále jen KVS), které v případě pozitivních výsledků přijímají příslušná opatření.

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS. Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS.

2. Právní podklad programu

Právním podkladem programu jsou tyto předpisy:

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 o tlumení salmonel a některých jiných původců zoonóz, vyskytujících se v potravním řetězci, na základě kterého musí členské státy zpracovat národní program tlumení salmonel;
- b) Nařízení Komise (ES) č. 200/2010, ze dne 10. 3. 2010, kterým se provádí nařízení (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení výskytu určitých sérotypů salmonely v reprodukčních hejnech druhu *Gallus gallus*.
- c) Nařízení Komise (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže;
- d) Nařízení Komise (ES) č. 517/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic *Gallus gallus*, a kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 200/2010
- e) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES ze dne 17. listopadu 2003 o sledování zoonóz a jejich původců, o změně rozhodnutí Rady 90/424/EHS a o zrušení směrnice Rady 92/117/EHS;
- f) Nařízení Komise (ES) č. 1237/2007, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a rozhodnutí 2006/696/ES, pokud jde o uvádění na trh vajec pocházejících z hejn nosnic infikovaných salmonelou;
- g) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu;
- h) Nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství;
- i) Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- j) Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- k) Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdlouvání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka;
- l) Vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemístování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, ve znění pozdějších předpisů;
- m) Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem.

3. Definice

Pro účely tohoto programu se používají následující definice:

Reprodukční chovy – šlechtitelské, prarodičovské a rodičovské chovy nosných a masných kombinací kura domácího (*Gallus gallus*), tvořené nejméně 100 kusy ptáků chovaných v jednom hospodářství za účelem produkce násadových vajec. Chov musí být registrován v ústřední evidenci drůbeže,

Hejno drůbeže – všechna drůbež stejného nálezového statusu chovaná na stejném místě nebo ve stejném odděleném prostoru a tvořící tak jednu epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech se za hejno považují všichni ptáci, kteří sdílejí stejný objem vzduchu (definice podle čl. 2 písm. b) nařízení Komise (ES) č. 2160/2003),

Vzorek – vzorek k vyšetření, odebraný chovatelem nebo jím pověřenou odborně způsobilou osobou,

Úřední vzorek – vzorek odebraný úředním veterinárním lékařem KVS a vyšetřený v souladu s § 52 odst. 4 veterinárního zákona,

Invazivní sérovary (sérotypy) salmonel zahrnuté do programu:

Salmonella enteritidis,

Salmonella typhimurium,

Salmonella infantis,

Salmonella virchow,

Salmonella hadar.

Do cíle programu jsou zahrnuty sérotypy monofázické *Salmonella typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5], 12:i:-.

4. Veterinární dozor v hospodářstvích

Podle § 11 veterinárního zákona, soukromý veterinární lékař, chovatel a jím zaměstnávané osoby při chovu, přepravě, svodu a prodeji zvířat, jakož i další osoby, které přicházejí do styku se zvířaty a živočišnými produkty a které vzhledem ke svému povolání, kvalifikaci a zkušenostem mohou rozpoznat příznaky nasvědčující podezření z výskytu nebezpečné nákazy, jsou povinni neprodleně uvědomit krajskou veterinární správu nebo zajistit její uvědomění o tomto podezření.

Státní veterinární dozor v hospodářství provádí úřední veterinární inspektor určený příslušnou krajskou veterinární správou v souladu s § 52 veterinárního zákona. Úřední veterinární kontrolu tvoří klinické vyšetření jednotlivých hejn, kontrola evidence a záznamů o vakcinaci, kontrola záznamů soukromého veterinárního lékaře, kontrola ochrany zdraví zvířat a kontrola pohody zvířat. Kontroly se provádějí po celý rok; každý chov musí být kontrolován nejméně jednou ročně.

5. Průvodní doklady zvířat

Chovatel předá příjemci (v případě dalšího chovu) písemně údaje o výsledcích laboratorních vyšetření hejna na invazivní sérotypy salmonel (datum posledního odběru vzorku a jeho výsledek vyšetření a výsledek všech vyšetření hejna (pozitivní/negativní).

Informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna na invazivní sérotypy salmonel provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Společenství musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství.

6. Monitoring a diagnostika

Odběr vzorků musí být prováděn v souladu s minimálními požadavky na odběr vzorků, stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a v nařízení Komise (ES) č. 1003/2005.

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonelu spp.* v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

SVÚ Praha – NRL
SVÚ Jihlava
SVÚ Olomouc
SVÚ České Budějovice

Vyšetření stěrů odebraných ke kontrole účinnosti dezinfekce provádí:

SVÚ Praha – NRL
SVÚ Jihlava
SVÚ Olomouc
SVÚ České Budějovice
SVÚ Hradec Králové

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS. Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS.

Pro detekci se používá metoda doporučená referenční laboratoří Společenství pro salmonelu v Bilthovenu, Nizozemsko. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002: „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stádiu prvovýroby“. V této metodě se používá modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSRV jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace se provádí nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White.

Fagotypizace se provádí podle HPA Colindale, Londýn.

7. Systém hlášení výsledků vyšetření

Hejno se považuje za pozitivní, zjištěna přítomnost *S. enteritidis* nebo *S. typhimurium* nebo *S. infantis* nebo *S. hadar* nebo *S. virchow* (jiné než očkovací kmeny) v jednom nebo ve více vzorcích u daného hejna vyšetřovaného v rámci Národního programu.

Pokud není zjištěna přítomnost invazivních sérotypů salmonel, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno za pozitivní.

Výsledky vyšetření vzorků odebraných a odeslaných podle přílohy 1 zasílá určená laboratoř příslušné KVS; kopii těchto výsledků zasílá chovateli nebo soukromému veterinárnímu lékaři.

Odběry úředních vzorků a vzorků odebraných chovatelem nebo jím pověřenou odborně způsobilou osobou a výsledky jejich vyšetření eviduje KVS prostřednictvím informačního systému.

Záznamy o provedených laboratorních vyšetřeních a jejich výsledcích za všechny laboratoře v ČR shromažďuje a sumarizuje v měsíčních intervalech SVÚ Praha – NRL pro salmonely; sumarizované hlášení rozdělené podle krajů poskytuje laboratoř jednou měsíčně SVS vždy k 15. dni v měsíci.

8. Opatření přijímaná v případě pozitivního nálezu

a) Opatření přijatá v případě záchytu invazivních sérotypů salmonel ve vzorcích trusu odebíraných chovatelem

V případě výskytu sledovaných invazivních sérovarů salmonel (*S. enteritidis*, *S. typhimurium*) ve vzorcích trusu odebraných chovatelem, provede úřední veterinární lékař KVS v hejně úřední odběr konfirmačních vzorků z každého pozitivního hejna. NRL provede konfirmační metodu, která je založena na bakteriologickém vyšetření trusu a prachu. Vzorky se odebírají v souladu s bodem 4 b) i) části D, přílohy II nařízení (ES) 2160/2003 k vyloučení falešně pozitivních výsledků. Jiná z konfirmačních metod uvedených v příloze II nařízení (ES) 2160/2003 není z technických důvodů proveditelnost připustná.

Odběr pro konfirmační vyšetření se provádí následovně:

➤ Klecové chovy

- 5 vzorků přirozeně smíchaného trusu z trusového pásu, škrabáku, nebo jímky v závislosti na technologii chovu. Každý z odebraných vzorků bude o hmotnosti 200–300 g.
- 2 vzorky prachu z podklevového prostoru (2 x 250 ml).

- Hluboká podestýlka, s výběhem
 - 5 párů stěrů z bot (1 pár = 1 vzorek)
 - 1 vzorek prachu z pásu na dopravu vajec (250 ml)
 - 1 vzorek prachu odebraný v různých místech haly (250 ml).
- Při odběru vzorků v chovech pod 1000 ks nosnic musí být metodika odběru dodržena v maximální možné míře.
- Vzorky prachu mohou být nahrazeny navíc vzorky trusu.

Pro analýzu se odebere 25 gramový podvzorek z každého vzorku trusu a prachu. Všechny vzorky musejí být analyzovány odděleně. V případě podezření na rezidua inhibičních látek laboratoř provede test k ověření, že nebyla použita antibiotika, která by potenciálně mohla ovlivnit výsledek analýzy konfirmačního vyšetření. KVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků se odebírá na základě rozhodnutí KVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

Do ukončení konfirmačního vyšetření KVS rozhodne o uložení těchto opatření:

- a) provedení bakteriologického vyšetření krmiva a vody na přítomnost *Salmonella spp.*, pokud je to nezbytné;
- b) v případě pozitivního nálezu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* pozastavení násadových vajec do doby výsledku konfirmačního vyšetření;
- c) provedení důkladné průběžné očisty a dezinfekce a to jak v hale, tak i v ostatních obslužných prostorech (např. sklady krmiv a podestýlky). Po ukončení turnusu provedení důkladné mechanické očisty, dezinfekce a bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.

KVS zruší opatření v případě negativního výsledku konfirmačního vyšetření, takové hejno je považováno za negativní.

b) Opatření přijatá v případě pozitivních úředních vzorků a pozitivních konfirmačních vyšetření na *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium*.

KVS provede epizotologické šetření v chovu s cílem zjistit možný zdroj nákazy a stanoví minimálně, že:

- a) v případě potřeby se provede další bakteriologické vyšetření krmiva na přítomnost *Salmonella spp.*;
- b) všechna drůbež v pozitivním hejnu, a to včetně jednodenních kuřat musí být porážena nebo usmrcena a neškodně odstraněna způsobem co nejvíce omezujícím nebezpečí šíření salmonel. Porážka musí být provedena v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Vedlejší produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, musí být neškodně odstraněny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě;
- c) neinkubovaná násadová vejce musí být neškodně odstraněna. Vejce mohou být užita k lidské spotřebě, pouze pokud jsou ošetřena takovým způsobem, který zaručí zničení všech sérotypů salmonel s významem pro veřejné zdraví, v souladu s právními předpisy Společenství o hygieně;
- d) pokud se v líhni ještě nacházejí násadová vejce, musí být neškodně odstraněna nebo ošetřena v souladu s nařízením EP a Rady (ES) č. 1774/2002;
- e) po porážení nebo usmrcení drůbeže z infikovaných hejn musí být v souladu s pokyny příslušné KVS provedena důkladná očista a dezinfekce včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- f) KVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděné chovatelem. Kontrola účinnosti dezinfekce se provádí bakteriologickým vyšetřením stěrů v souladu s metodou stanovenou NRL.

8.1 Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna KVS po závěrečné dezinfekci po porážení pozitivního hejna.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4–8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými Státní veterinární správou České republiky jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonely v SVÚ Praha.

9. Finanční pomoc a náhrady chovatelům

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 veterinárního zákona.

10. Vakcinace

Vakcinaci lze provádět pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, kterým se provádí nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

Vakcinace v reprodukčních chovech Gallus gallus je dobrovolná.

Při výběru vakcíny je nutno dodržet následující podmínky:

1. Používané vakcíny musí mít platnou registraci Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen ÚSKVBL Brno) a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny. Živé atenuované vakcíny proti salmonelám se nesmí použít, pokud výrobce neposkytne vhodnou metodu pro bakteriologické odlišení terénních a vakcinačních kmenů.
2. Vakcinace a revakcinace musí být ukončena nejpozději 3 týdny před plánovaným zastavením nosnic do snášky.
3. V případě opakované vakcinace před další snáškovým cyklem se nesmí používat živé atenuované vakcíny.

11. Použití antimikrobiálních látek

Antimikrobiální látky lze použít pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

- Pro tlumení salmonel u drůbeže se antimikrobiální látky používají pouze jako zvláštní metoda.
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované ÚSKVBL Brno.
- Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. V těchto hejnech se přijmou vhodná opatření na co největší snížení rizika šíření salmonely zbytkem reprodukční pyramidy.
- Antimikrobiální látky mohou být použity k záchraně hodnotného genetického materiálu reprodukčních hejn, aby se založila nová hejna bez salmonely, včetně „elitních hejn“, hejn z ohrožených chovů a hejn chovaných pro výzkumné účely; kuřata vylíhnutá z násadových vajec sebraných od drůbeže ošetřené antimikrobiálními látkami podléhají během chovné fáze odběru vzorků každých čtrnáct dní s tím, že program se zaměřuje na zjištění 1 % prevalence dané salmonely s 95 % mezí spolehlivosti. Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS. Toto použití je založeno pokud možno na výsledcích bakteriologického odběru vzorků a testování citlivosti.
- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.

12. Povinnosti chovatelů

- zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech dezinfekcích a preventivních opatřeních,
- vést evidenci drůbeže dle plemenářského zákona.

13. Přílohy

Příloha č. 1: Odběr vzorků v reprodukčních chovech kura domácího (Gallus gallus).

Příloha č. 1

Četnost odběru vzorků v reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*):

- jednodenní kuřata: 10 stěrů z vnitřních stěn minimálně 10 ks krabic nebo přepravek používaných k přepravě kuřat. Stěry se odebírají po dodání kuřat na hospodářství, před vyložením z dopravního prostředku. V případě dodávky ze dvou líhní se vytvoří směsný vzorek pro každou líheň samostatně;
- kadávery kuřat nalezené při přejímce kuřat (max. 60 ks). Pokud jsou naskladněna kuřata ze dvou líhní, vytvoří se vzorek pro každou líheň samostatně. Pokud se návoz uskutečňuje ve více dnech, každý den se odebírají vzorky dle výše uvedeného schématu;
- 2 týdny před vstupem do snáškové fáze nebo snáškové jednotky – odběr směsného vzorku trusu;
- každé 2 týdny během snášky – odběr směsného vzorku trusu.

Úřední odběr vzorků v reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*):

- ve věku 4 týdnů – směsný vzorek trusu;
- 4 týdny po začátku snášky – směsný vzorek trusu;
- ve 20. týdnu snášky – směsný vzorek trusu;
- 4 týdny před koncem snášky – směsný vzorek.

KVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků se odebírá na základě rozhodnutí KVS při odběru vzorků ke konfirmačnímu vyšetření.

Metody odběru vzorků trusu:**A. Odběr směsných vzorků trusu**

Odebírají se jednotlivé vzorky čerstvého trusu o váze min. 1 g v počtu, který udává tabulka.

Počet ptáků chovaných v hale	Počet vzorků trusu, které mají být odebrány v hale nebo skupině hal v hospodářství
250–349	200
350–449	220
450–799	250
800–999	260
1 000 a více	300

Z těchto jednotlivých vzorků se sestaví dva směsné vzorky a tato skutečnost se uvede v žádance o vyšetření. Směsný vzorek musí být sestaven z nejvýše 150 jednotlivých vzorků. Laboratorní vyšetření všech vzorků trusu je prováděno v SVÚ Praha, Jihlava a Olomouc a je hrazeno ze státního rozpočtu.

nebo

B. Odběr vzorků pomocí stíracích manžet

Odebírá se 5 párů stíracích manžet.

Používané stírací manžety mají mít dostatečné absorpční vlastnosti, aby nasály vlhkost. Přípustné jsou i „gázové ponožky.“ Povrch stíracích manžet se navlhčí vhodným roztokem (např. 0,8% roztok chloridu sodného a 0,1% roztok peptonu ve sterilní deionizované vodě nebo sterilní vodě). Chůze po ploše se provádí tak, aby vzorky byly odebrány reprezentativně ze všech částí dané plochy, včetně podestýlky a roštů, pokud jsou rošty bezpečné pro chůzi. Do odběru jsou zahrnuty veškeré jednotlivé posady v budově. Po skončení odběru vzorků musí být manžety opatrně sejmuty tak, aby se z nich neuvolnil přichycený materiál. Manžety slouží k nasátí trusu, proto se jednotlivé páry nesmí zaměnit, takto se jako vzorek zabalí a odesílají k vyšetření do SVÚ Praha, Jihlava a Olomouc. Manžety je možno objednat na SVÚ Praha, Jihlava a Olomouc. Laboratorní vyšetření je hrazeno ze státního rozpočtu.

C. Odběr směsných vzorků trusu v klecových technologiích:

V klecových technologiích může být vzorek v závislosti na typu budovy tvořen přirozeně smíchaným trusem pocházejícím z trusných pásů, škrabáků nebo hlubokých trusných jímek. Pro samostatné vyšetření se odebírají nejméně dva vzorky o váze min. 150 g pro samostatné vyšetření:

- z trusných pásů pod každou řadou klecí, které jsou stále v chodu a čistí se pomocí šnekového nebo pásového dopravníku;
- ze škrabáků používaných v systému trusných jímek, kdy je trus zpod klecí seškrabován a ukládán do hlubokých jímek pod budovou;
- ze systému trusných jímek (kanálů) u kaskádových klecí, kdy jsou klece seřazeny terasovitě a trus padá přímo do jímků.

V budově je obvykle několik řad klecí. Směsné vzorky z každé řady jsou zastoupeny v celkovém směsném vzorku. Z každého hejna se odebírají dva směsné vzorky.

V systémech, kde se používají pásy nebo škrabáky, musí být pásy nebo škrabáky před provedením odběru vzorku uvedeny do provozu, tak aby se shrnul starý trus.

V systémech, kde se používají shrnovače trusu a škrabáky pod klecemi, se odebírá směsný trus usazený na škrabáku po jeho uvedení do provozu.

U kaskádových klecí, u nichž se nepoužívají žádné škrabáky nebo pásy, se odebírá směsný trus přímo z hluboké jímků.

Systém trusných pásů: odebírá se směsný trus z výstupních konců pásů.

5. Národní program pro tlumení salmonel v chovech kuřat chovaných na maso

1. Legislativní podklad:

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původců zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci.

Cílem nařízení (ES) č. 2160/2003 je zajistit, aby byla přijata vhodná a účinná opatření na zjišťování a tlumení salmonel a jiných původců zoonóz na všech úrovních produkce, zpracování a distribuce, zejména pak na úrovni primární produkce, aby se snížil jejich výskyt a riziko, jež představují pro veřejné zdraví.

Nařízení (ES) č. 2160/2003 stanoví cíl Společenství zaměřený na snížení výskytu všech sérotypů salmonely s významem pro veřejné zdraví u kuřat chovaných na maso, na úrovni primární produkce. Toto snížení je důležité s ohledem na přísná opatření, která se mají v souladu s uvedeným nařízením od 12. prosince 2010 vztahovat na čerstvé maso z infikovaných hejn brojlerů. Zejména čerstvé drůbeží maso, včetně masa kuřecích brojlerů, nesmí být uváděno na trh k lidské spotřebě, není-li splněno kritérium nepřítomnosti salmonel v 25 gramech tohoto masa.

Nařízení Komise (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumicích metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

Nařízení Komise (ES) č. 1091/2005 ze dne 12. července 2005, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumicích metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel, bylo nahrazeno nařízením Komise (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumicích metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže. Předchozí nařízení (ES) č. 1091/2005 bylo zrušeno s účinkem ode dne 1. července 2007.

Nařízení Komise (ES) č. 646/2007 ze dne 12. června 2007, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství zaměřený na snížení výskytu *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* u brojlerů, a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 1091/2005.

Nařízení Komise (ES) č. 517/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic *Gallus gallus*, a kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 200/2010.

2. Cíl a trvání programu:

Cílem programu je snížit procento hejn kuřat chovaných na maso, která zůstávají pozitivní na výskyt *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* v prostředí na maximálně 1%. Do cíle programu jsou zahrnuty sérotypy monofázické *Salmonella typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-.

Cíl národního programu je stanoven v souladu s cílem Společenství podle čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 2160/2003 zaměřeným na snížení výskytu *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* u kuřat chovaných na maso stanoveným v Nařízení Komise (ES) č. 646/2007.

3. Četnost a status odběru vzorků

Chovatel kuřat, která mají být poražena na jatkách, zajistí podle určeného harmonogramu u každého hejna odběr vzorků z prostředí.

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS. Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS.

Odběr vzorků zajišťovaný chovatelem

Odběr vzorků z prostředí se uskuteční z každého hejna, ve lhůtě tří týdnů před odvozem kuřat na porážku, tak aby byl výsledek vyšetření znám před vlastním přesunem na jatka.

Úřední odběr vzorků

Úřední odběr vzorků se každoročně provede u alespoň jednoho hejna kuřat chovaných na maso v 10 % hospodářství s více než 5 000 ptáky. Dále se úřední odběr vzorků uskuteční pokaždé, bude-li to KVS považovat za nutné.

Odběr vzorků zajištěný chovatelem lze nahradit odběrem vzorků, který na základě vlastního rozhodnutí provedla KVS.

Odchylně od výše uvedeného může KVS od roku 2010 rozhodnout, že chovatel odebere vzorky u alespoň jednoho hejna kuřat chovaných na maso při jednom vyšetření v hospodářstvích s několika hejny, pokud:

- i) se používá systém all in/all out,
- ii) všechna hejna jsou chována stejným způsobem,
- iii) zásobování vodou je společné pro všechna hejna a k zásobování krmivem se používá jen jeden zásobník,
- iv) alespoň šestkrát bylo provedeno vyšetření na *Salmonella spp.* v souladu s tímto programem u všech hejn v hospodářství a vzorky ze všech hejn byly alespoň jedenkrát odebrány příslušným orgánem,
- v) všechny výsledky vyšetření na *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* byly negativní.

4. Způsob odběru vzorků z prostředí

- Použijí se dva páry stíracích tamponů nebo gázových tamponů. U hejn kuřat chovaných na maso s volným výběhem se vzorky odebírají pouze uvnitř budovy. Všechny stírací/gázové tampony musí být zahrnuty do jednoho vzorku.
- U hejn s méně než 100 kuřaty, kde nelze použít stírací/gázové tampony, protože není možné vstoupit do budovy, může být jejich použití nahrazeno použitím tamponů na ruku – kdy se stírací tampony nebo gázové tampony navlečou přes rukavice a setrou se povrchy kontaminované čerstvým trusem.
- Před navlečením stíracích/gázových tamponů je třeba jejich povrch navlhčit maximálním regeneračním roztokem (MRR: 0,8 % chloridu sodného, 0,1 % peptonu ve sterilní deionizované vodě) nebo sterilní vodou nebo jiným roztokem schváleným Národní referenční laboratoří pro salmonely na SVÚ Praha.
- Je zakázáno používat vodu obsahující antimikrobiální látky nebo další dezinfekční látky. Pro navlhčení stíracích tamponů se doporučuje nalít dovnitř tekutinu před jejich navlečením. Případně je možno před použitím vložit stírací nebo gázové tampony spolu s roztokem do sterilizačních vaků nebo nádob. Roztok lze rovněž aplikovat po obutí pomocí spreje či rozprašovače.
- Je třeba zajistit, aby byly ve vzorku rovnoměrně zastoupeny všechny části budovy. Každý pár se použije pro přibližně 50 % plochy budovy. Po skončení odběru vzorků musí být stírací/gázové tampony opatrně sejmuty tak, aby se neuvolnil přichycený materiál. Stírací tampony se obrátí tak, aby se přichycený materiál neuvolnil. Vloží se do sáčku nebo nádoby a označí se.
- KVS provádí vyškolení chovatelů a/nebo osob provádějících odběr vzorků z pověření chovatelem s cílem zajistit řádné dodržování metodiky odběru vzorků.
- KVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků se odebírá na základě rozhodnutí KVS.
- Není-li zjištěna přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno brojlerů pro účely cíle Společenství za pozitivní.

5. Obecné údaje

Zeměpisná oblast nebo epizootologické jednotky, v nichž se má program provádět:

Program bude prováděn na celém území České republiky.

Epizootologickou jednotkou je hejno, které je definováno dle nařízení (ES) č. 2160/2003:

„hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nakažového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný objem vzduchu.

6. Schválené laboratoře, kde se analyzují vzorky odebrané v rámci programu

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonella spp.* v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

SVÚ Praha – NRL
SVÚ Jihlava
SVÚ Olomouc
SVÚ České Budějovice

Vyšetření stěrů odebraných ke kontrole účinnosti dezinfekce provádí:

SVÚ Praha – NRL
SVÚ Jihlava
SVÚ Olomouc
SVÚ České Budějovice
SVÚ Hradec Králové

7. Metody použité pro vyšetření

Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou do 24 hodin po odběru jako expresní zásilka poštou, kurýrní službou, nebo svoznou linkou laborořím stanoveným pro bakteriologické vyšetření na *Salmonella* spp. v rámci tohoto programu. V laboroři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které bude provedeno do 48 hodin po jejich obdržení.

Pár stíracích/gázových tamponů se opatrně vybalí, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu, a vloží se do 225 ml pufrované peptonové vody (PPV) předeřháté na pokojovou teplotu.

Krouživým pohybem se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a dále se pokračuje v kultivaci za použití metody uvedené v tomto programu.

Metoda detekce

Použije se metoda detekce doporučená referenční laboroři Společenství pro salmonely v Bilthovenu, Nizozemsku. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002 „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stadiu prvovýroby“. V této metodě detekce se používá polotuhé médium (modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSRV) jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace

Sérotypizace se provede nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White.

Uložení kmenů

Alespoň jeden izolovaný kmen z každého hejna za rok bude uložen pro budoucí fagotypizaci nebo stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů po dobu minimálně dvou let.

8. Systém hlášení výsledků:

Výsledky vyšetření vzorků odebraných a odeslaných v rámci provádění tohoto programu zasílá určená laboroř příslušné krajské veterinární správě; kopii těchto výsledků zasílá chovateli nebo soukromému veterinárnímu lékaři. Chovatel musí být schopen na požádání, předložit KVS protokoly o vyšetření.

Odběr úředních vzorků a výsledky vyšetření všech vzorků eviduje KVS prostřednictvím informačního systému.

Záznamy o provedených laborořních vyšetřeních a jejich výsledcích za všechny laboroře v ČR shromažďuje a sumarizuje v měsíčních intervalech SVÚ Praha – NRL pro salmonely; sumarizované hlášení rozdělené podle krajů poskytuje laboroř jednou měsíčně SVS.

9. Výpočet výskytu pro účely ověření, zda bylo dosaženo cíle Společenství

Hejno kuřat chovaných na maso se považuje za pozitivní pro účely ověření, zda bylo dosaženo cíle tlumení salmonel,

jestliže byla v hejně v jakémkoli okamžiku zjištěna přítomnost *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* (jiné než očkovací kmeny) včetně sérotypů monofázické *Salmonella typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-.

10. Podávání zpráv

Zprávy obsahují:

- NRL zpracovává zprávy, které obsahují celkový počet hospodářství a hejn kuřat chovaných na maso, u nichž provedl odběr vzorků příslušný orgán nebo chovatel;
- celkový počet pozitivních hospodářství a hejn kuřat chovaných na maso;
- všechny izolované sérotypy salmonel (včetně sérotypů jiných než *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium*);
- vysvětlení výsledků, zejména pak výjimečných případů.

Výsledky a jakékoli další příslušné informace se ohlašují jako součást zprávy o trendech a zdrojích stanovené v čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES.

Další informace

Pro každé vyšetřované hejno kuřat chovaných na maso by měly být k dispozici tyto informace:

- zda byl vzorek odebrán úředně nebo chovatelem;
- referenční údaje o hospodářství, které se v průběhu času nemění;
- referenční údaje o budově, které se v průběhu času nemění;
- měsíc odběru vzorků.

11. Opatření přijatá při nálezu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu

- Chovatel zaznamená tento výsledek do Informace o potravinovém řetězci při vyskladnění kuřat na jatka.
- Chovatel provede kontrolu účinnosti preventivních opatření k zajištění biologické bezpečnosti chovu.
- Chovatel provede odběr vzorků krmiva ze zásobníků, které zašle k bakteriologickému vyšetření na přítomnost *Salmonella* spp.
- Po vyskladnění kuřat na jatka musí být provedena důkladná mechanická očista, dezinfekce, dezinfekce a deratizace, včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.
- Chovatel provede odběr stěrů k laboratorní kontrole účinnosti dezinfekce.
- Další zástav haly může být proveden až po laboratorním potvrzení účinnosti dezinfekce.

11.1 Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna chovatelem jako jedno z opatření přijatých při nálezu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4–8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými Státní veterinární správou České republiky jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonely v SVÚ Praha.

12. Použití antimikrobiálních látek se řídí Nařízením Komise (ES) č. 1177/2006

- Antimikrobiální látky se nepoužijí jako zvláštní metoda na tlumení salmonely u drůbeže. (např. antibiotika).
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované ÚSKVBL v Brně. Antimikrobiální látky

mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. Před aplikací antimikrobiálních látek musí být známy výsledky bakteriologického odběru vzorků a testování citlivosti.

- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.
- Požadavky na použití antimikrobiálních látek se nevztahují na látky, mikroorganismy ani přípravky povolené jako doplňkové látky v krmivech podle článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat (např. probiotika, okyselovadla).

13. Vakcinace

Vakcinace kuřat chovaných na maso proti salmonelám je dobrovolná.

Při výběru vakcíny je nutno dodržet následující podmínky:

- Používané vakcíny musí mít platnou registraci ÚSKVBL Brno a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny.
- V případě vakcinace živou atenuovanou vakcínou, se tato skutečnost uvede do žádanky o laboratorní vyšetření vzorků trusu.

14. Příslušné právní předpisy

- Nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny,
- Nařízení Komise (ES) č. 1091/2005/ES ze dne 12. července 2005, kterým se provádí nařízení (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumicích metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel,
- Nařízení Komise (ES) č. 517/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic Gallus gallus, a kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 200/2010,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin,
- Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka,
- Vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem.

15. Jakákoliv finanční pomoc udělená hospodářským subjektům v potravinářském a krmivářském průmyslu a v kontextu národního programu pro tlumení.

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát v případě zjištění klinické salmonelózy drůbeže, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 veterinárního zákona.

Podezření na klinickou salmonelózu a odběr úředních vzorků k bakteriologickému vyšetření se provede v případě, že došlo k poklesu spotřeby krmiva a vody o více než 20 % a/nebo při úhynu drůbeže v průběhu 1 týdne vyšším než 3 %.

16. Příslušné pokyny pro řádnou chovatelskou praxi nebo jiné pokyny (závazné nebo dobrovolné), definující přinejmenším:

Řízení hygieny v hospodářstvích:

Chovatel musí zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech desinfekcích a preventivních opatřeních. Součástí sanitačního řádu musí být i kontrola účinnosti desinfekce a ostatních preventivních opatření pro předcházení infekcím zavlečeným zvířaty, krmivem, pitnou vodou, lidmi pracujícími v hospodářstvích.

Ve všech chovech kuřat chovaných na maso musí být zpracován provozní řád chovu, který zahrnuje veškeré chovatelské postupy od jednodenních kuřat až po vyskladnění na jatka.

Po každém ukončení produkčního cyklu se provádí mechanická očista hal a technologie s následnou účinnou dezinfekcí, deratizací a dezinfekcí.

KVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděnou chovatelem.

17. Rutinní veterinární dohled v hospodářstvích

Dle veterinárního zákona 166/1999 sb., v platném znění je chovatel zodpovědný za zdraví zvířat. Rutinní veterinární dohled je prováděn soukromým veterinárním lékařem.

18. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno kuřat chovaných na maso, která jsou dodávána na jatka, je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., v platném znění, bez ohledu na velikost hejna.

19. Evidence záznamů v hospodářství drůbeže

Řídí se nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.852/2004. Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,
- původ drůbeže,
- počet drůbeže,
- dosažená užitková ukazatele,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,
- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející ze stejného hejna, podrobena již dříve,
- počet kuřat určených k porážení,
- předpokládané datum porážení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež za účelem kontroly dodržování ochranných lhůt,
- výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

20. Dokumenty doprovázející zvířata při jejich odeslání na jatka

Informace o potravinovém řetězci.

21. Jiná příslušná opatření pro zajištění dosledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení hejna a označení haly ve formát CZ 12345678-00H0-02/2011.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné číslo např. 02/2011 a 06/2011.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel.

Označení hejna musí být uvedeno vždy na žádance o laboratorní vyšetření, v informaci o potravinovém řetězci při odesílání drůbeže na jatka a při veškeré další evidenci.

6. Národní program pro tlumení salmonel v chovech krocanů a krůt

1. Legislativní podklad

- a) Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původců zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci.
- b) Cílem nařízení (ES) č. 2160/2003 je zajistit, aby byla přijata vhodná a účinná opatření na zjišťování a tlumení salmonel a jiných původců zoonóz na všech úrovních produkce, zpracování a distribuce, zejména pak na úrovni primární produkce, aby se snížil jejich výskyt a riziko, jež představují pro veřejné zdraví.
- c) Nařízení Komise (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumicích metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.
- d) Nařízení Komise (ES) č. 584/2008 ze dne 20. června 2008, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství zaměřený na snížení výskytu *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* u krocanů a krůt.
- e) Nařízení Komise (ES) č. 517/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic Gallus gallus, a kterým se mění nařízení Komise (EU) č. 200/2010.

2. Cíl a trvání programu

Cílem programu je:

- Snížit do 31. prosince 2012 maximální procento hejn výkrmových krůt, která zůstávají pozitivní na *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* v prostředí na maximálně 1 % a
- snížit do 31. prosince 2012 maximální procento hejn dospělých chovných krůt, která zůstávají pozitivní na *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* v prostředí na maximálně 1%.

V případě, že je v ČR chováno méně než 100 hejn dospělých chovných krůt nebo výkrmových krůt je cílem, aby do 31. prosince 2012 zůstalo pozitivní nanejvýš jedno hejno dospělých chovných krůt nebo výkrmových krůt.

Do cíle programu jsou zahrnuty sérotypy monofázické *Salmonella typhimurium* s antigenním vzorcem 1,4,[5],12:i:-.

Cíl národního programu je stanoven v souladu s cílem Společenství podle čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 2160/2003 zaměřeným na snížení výskytu *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* u krocanů a krůt stanoveným v Nařízení Komise (ES) č. 584/2008.

3. Četnost a status odběru vzorků

Chovatel zajistí podle určeného harmonogramu u každého hejna výkrmových a chovných krůt odběr vzorků z prostředí.

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS. Úřední vzorky odebírá úřední veterinární lékař příslušné KVS.

Odběr vzorků zajišťovaný chovatelem

Odběr vzorků z prostředí se uskuteční z každého hejna dle následujícího harmonogramu:

A) Krůty na výkrm

Ve lhůtě tří týdnů před odvozem ptáků na porážku, tak aby byl výsledek vyšetření znám před vlastním přesunem na jatka.

B) Chovné krůty

- a) jednodenní krůtata: 10 stěrů z vnitřních stěn minimálně 10 ks krabic nebo přepravek používaných k přepravě krůtat. Stěry se odebírají po dodání kuřat na hospodářství, před vyložením z dopravního prostředku. Ze všech stěrů se vy-

tvorí jeden směsný vzorek. V případě dodávky ze dvou líhní se vytvoří směsný vzorek pro každou líheň samostatně.

Pokud se návoz uskutečňuje ve více dnech, každý den se odebírají vzorky dle výše uvedeného schématu;

- b) ve stáří 4 týdnů;
- c) 2 týdny před přechodem do snáškové fáze nebo snáškové jednotky;
- d) každé 3 týdny během snášky.

Úřední odběr vzorků

A) Krůty na výkrm

- a) alespoň jednou za rok všechna hejna v 10% hospodářství s alespoň 500 kusy výkrmových krůt;
- b) všechna hejna v hospodářství, kde bylo jedno hejno testováno na *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* s pozitivním výsledkem v průběhu **předchozího** odběru vzorků prováděného chovatelem;
- c) považuje-li to KVS za nutné.

Odběr vzorků zajištěný chovatelem lze nahradit odběrem vzorků, který provedla KVS.

B) Chovné krůty

- a) alespoň jednou ročně u všech hejn v 10% hospodářství s nejméně 250 kusy dospělých chovných krůt ve stáří 30–45 týdnů;
- b) jednou ročně všechna hejna v hospodářství, kde byla v předchozích 12 měsících zjištěna *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*;
- c) jednou ročně všechna hejna s elitním, praparodičovským a prarodičovským plemenným materiálem krůt;
- d) všechna hejna v hospodářství v případě, že byla zjištěna *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* ze vzorků odebraných v líhni provozovateli zemědělských podniků nebo v rámci úředních kontrol za účelem zjištění původu nákazy.

Odběr vzorků zajištěný chovatelem lze nahradit odběrem vzorků, který provedla KVS.

Způsob odběru vzorků z prostředí

A) Krůty na výkrm

- Použijí se dva páry stíracích tamponů nebo gázových tamponů. U hejn krůt s volným výběhem se vzorky odebírají pouze uvnitř budovy. Všechny stírací/gázové tampony musí být zahrnuty do jednoho vzorku.
- U hejn s méně než 100 kusy krůt, kde nelze použít stírací/gázové tampony, protože není možné vstoupit do budovy, může být jejich použití nahrazeno použitím tamponů na rukou, kdy se stírací tampony nebo gázové tampony navlečou přes rukavice a setřou se povrchy kontaminované čerstvým trusem.
- Před navlečením stíracích/gázových tamponů je třeba jejich povrch navlhčit maximálním regeneračním roztokem (MRR: 0,8% chloridu sodného, 0,1% peptonu ve sterilní deionizované vodě) nebo sterilní vodou nebo jiným roztokem schváleným Národní referenční laboratoří pro salmonely na SVÚ Praha (např. pitná voda).
- Je zakázáno používat vodu obsahující antimikrobiální látky nebo další dezinfekční látky. Pro navlhčení stíracích tamponů se doporučuje nalít dovnitř tekutinu před jejich navlečením. Případně je možno před použitím vložit stírací nebo gázové tampony spolu s roztokem do sterilizačních vaků nebo nádob. Roztok lze rovněž aplikovat po obutí pomocí spreje či rozprašovače.
- Je třeba zajistit, aby byly ve vzorku rovnoměrně zastoupeny všechny části budovy. Každý pár se použije pro přibližně 50% plochy budovy. Po skončení odběru vzorků musí být stírací/gázové tampony opatrně sejmuty tak, aby se neuvolnil přichycený materiál. Stírací tampony se obrátí tak, aby se přichycený materiál neuvolnil. Vloží se do sáčku nebo nádoby a označí se.
- KVS provádí vyškolení chovatelů a/nebo osob provádějících odběr vzorků z pověření chovatelem s cílem zajistit řádné dodržování metodiky odběru vzorků.
- V případě, že KVS provádí odběr vzorků z důvodu podezření na výskyt salmonel, a ve všech ostatních případech, kdy to považuje za vhodné, se KVS ujistí prostřednictvím případných dalších vyšetření, že výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnech krůt nebyly zkresleny používáním antimikrobiálních látek u těchto hejn.
- KVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků se odebírá na základě rozhodnutí KVS.
- Není-li zjištěna přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno krůt pro účely cíle Společenství za pozitivní.

B) Chovné krůty

Odběr se provádí podle jedné z níže uvedených metod.

A. Odběr směsných vzorků trusu

- Odebírají se namátkově jednotlivé vzorky čerstvého trusu o váze min. 1 g z určitého počtu míst, který udává tabulka.

Počet ptáků chovaných v hejnu	Počet vzorků trusu, který se má odebrat v hejnu
250–349	200
350–449	220
450–799	250
800–999	260
1000 a více	300

Výkaly mohou být sloučeny pro účely rozboru tak, aby vznikly minimálně dva vzorky.
nebo:

B. Odebírá se 5 párů stíracích manžet

Používané stírací manžety mají mít dostatečné absorpční vlastnosti, aby nasákly vlhkost. Přípustné jsou i „gázové ponožky.“ Povrch stíracích manžet se navlhčí vhodným roztokem (např. 0,8% roztok chloridu sodného a 0,1% roztok peptonu ve sterilní deionizované vodě nebo sterilní vodě). Chůze po ploše se provádí tak, aby vzorky byly odebrány reprezentativně ze všech částí dané plochy, včetně podestýlky a roštů, pokud jsou rošty bezpečné pro chůzi. Do odběru jsou zahrnuty veškeré jednotlivé posady v budově. Po skončení odběru vzorků musí být manžety opatrně sejmuty tak, aby se z nich neuvolnil přichycený materiál.

Stírací manžety mohou být sloučeny pro účely rozboru tak, aby vznikly minimálně dva vzorky.

KVS může ověřit, zda výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnu nebyly ovlivněny používáním antimikrobiálních látek. Vzorek 5 kusů ptáků se odebírá na základě rozhodnutí KVS.

4. Obecné údaje

Zeměpisná oblast nebo epizootologické jednotky, v nichž se má program provádět:

Program bude prováděn na celém území České republiky.

Epizootologickou jednotkou je hejno, které je definováno dle nařízení (ES) č. 2160/2003:

„hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nakažového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný objem vzduchu.

5. Schválené laboratoře

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonelu spp.* v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

SVÚ Praha – NRL
SVÚ Jihlava
SVÚ Olomouc
SVÚ České Budějovice

Vyšetření stěrů odebraných ke kontrole účinnosti dezinfekce provádí:

SVÚ Praha – NRL
SVÚ Jihlava
SVÚ Olomouc
SVÚ České Budějovice
SVÚ Hradec Králové

6. Metody použité pro vyšetření

Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou do 24 hodin po odběru jako expresní zásilka poštou, kurýrní službou, nebo svoznou linkou laboratorním stanoveným pro bakteriologické vyšetření na *Salmonella spp.* v rámci tohoto programu. V laboratoři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které musí být zahájeno do 48 hodin po jejich obdržení a do 96 hodin od odběru vzorků.

Pár(y) stíracích/gázových tamponů se opatrně vybalí, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu, a vloží se do 225 ml pufované peptonové vody (PPV) předeřháté na pokojovou teplotu.

Stírací/gázové tampony musí být zcela ponořeny do PPV, a proto lze v případě potřeby přidat více PPV. Krouživým pohybem se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a dále se pokračuje v kultivaci.

Metoda detekce

Použije se metoda detekce doporučená referenční laboratoří Společenství pro salmonely v Bilthovenu, Nizozemsku. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002 „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stadiu prvovýroby“. V této metodě detekce se používá polotuhé médium (modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSR/V) jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace

Sérotypizace se provede nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White.

Uložení kmenů

Alespoň jeden izolovaný kmen z každého hejna za rok bude uložen pro budoucí fagotypizaci a stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů po dobu minimálně dvou let.

7. Systém hlášení výsledků

Výsledky vyšetření vzorků odebraných a odeslaných v rámci provádění tohoto programu zasílá určená laboratoř příslušné krajské veterinární správě; kopii těchto výsledků zasílá chovateli nebo soukromému veterinárnímu lékaři. Chovatel musí být schopen na požádání, předložit KVS protokoly o vyšetření.

Odběr úředních vzorků a výsledky vyšetření všech vzorků eviduje KVS prostřednictvím informačního systému.

Záznamy o provedených laboratorních vyšetřeních a jejich výsledcích za všechny laboratoře v ČR shromažďuje a sumarizuje v měsíčních intervalech SVÚ Praha – NRL pro salmonely; sumarizované hlášení rozdělené podle krajů poskytuje laboratoř jednou měsíčně SVS.

Výpočet výskytu pro účely ověření, zda bylo dosaženo cíle Společenství:

Hejno krůt se považuje za pozitivní pro účely ověření, zda bylo dosaženo cíle tlumení salmonel, jestliže byla v hejně v jakémkoli okamžiku zjištěna přítomnost *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* (jiné než očkovací kmeny).

Pozitivní hejna krůt se započítávají pouze jednou bez ohledu na počet odběru vzorků a vyšetření. Výskyt se vypočítá zvlášť pro hejna výkrmových krůt a hejna dospělých chovných krůt.

Podávání zpráv:

Zprávy obsahují:

- NRL zpracovává zprávy, které obsahují celkový počet hospodářství a hejn výkrmových krůt a dospělých chovných krůt, u nichž provedl odběr vzorků příslušný orgán nebo chovatel;
- celkový počet pozitivních hospodářství a hejn chovných a výkrmových krůt;
- všechny izolované sérotypy salmonel (včetně sérotypů jiných než *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium*);
- vysvětlení výsledků, zejména pak výjimečných případů.

Výsledky a jakékoli další příslušné informace se ohlašují jako součást zprávy o trendech a zdrojích stanovené v čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES.

Další informace

Pro každé vyšetřované hejno krůt by měly být k dispozici tyto informace:

- a) zda byl vzorek odebrán úředně nebo chovatelem;
- b) referenční údaje o hospodářství, které se v průběhu času nemění;
- c) referenční údaje o budově, které se v průběhu času nemění;
- d) měsíc odběru vzorků.

8. Opatření přijatá při nálezů *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu

A) Krůty na výkrm

- Chovatel zaznamená tento výsledek do Informace o potravinovém řetězci při vyskladnění krůt na jatka.
- Chovatel provede kontrolu účinnosti preventivních opatření k zajištění biologické bezpečnosti chovu.
- Chovatel provede odběr vzorků krmiva ze zásobníků, které zašle k bakteriologickému vyšetření na přítomnost *Salmonella spp.*
- Po vyskladnění krůt na jatka musí být provedena důkladná mechanická očista, dezinfekce, dezinfekce a deratizace, včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.
- Chovatel provede odběr stěrů k laboratorní kontrole účinnosti desinfekce.
- Další zástav haly může být proveden až po laboratorním potvrzení účinnosti desinfekce.

B) Chovné krůty

a) Opatření přijatá v případě záchytu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu odebíraných chovatelem

V případě výskytu sledovaných sérotypů salmonel (*S. enteritidis*, *S. typhimurium*) ve vzorcích trusu odebraných chovatelem, provede úřední veterinární lékař KVS v hejně úřední odběr konfirmačních vzorků z každého pozitivního hejna. Konfirmační metoda je založena na bakteriologickém vyšetření trusu a prachu. Vzorky se odebírají v souladu s bodem 4 b) i) části D, přílohy II nařízení (ES) 2160/2003 k vyloučení falešně pozitivních výsledků. Jiná z konfirmačních metod uvedených v příloze II nařízení (ES) 2160/2003 není z technických důvodů proveditelnostní přípustná. Vyšetření konfirmačních vzorků provádí NRL pro salmonely na SVÚ Praha.

Odběr pro konfirmační vyšetření se provádí následovně:

- 5 párů stěrů z bot (1 pár = 1 vzorek)
- 2 vzorky prachu odebrané v různých místech haly (2 x 250 ml)

Vzorky prachu mohou být nahrazeny navíc vzorky trusu.

Pro analýzu se odebere 25 gramový podvzorek z každého vzorku trusu a prachu. Všechny vzorky musejí být analyzovány odděleně. V případě podezření na rezidua inhibičních látek laboratoř provede test k ověření, že nebyla použita antibiotika, která by potenciálně mohla ovlivnit výsledek analýzy konfirmačního vyšetření.

Do ukončení konfirmačního vyšetření KVS rozhodne o uložení těchto opatření:

- a) provedení bakteriologického vyšetření krmiva a vody na přítomnost *Salmonella spp.*, pokud je to nezbytné;
- b) v případě pozitivního nálezů *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* pozastavení násadových vajec do doby výsledku konfirmačního vyšetření;
- c) provedení důkladné průběžné očisty a dezinfekce a to jak v hale, tak i v ostatních obslužných prostorech (např. sklady krmiv a podestýlky). Po ukončení turnusu provedení důkladné mechanické očisty, dezinfekce a bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.

KVS zruší opatření v případě negativního výsledku konfirmačního vyšetření, takové hejno je považováno za negativní.

b) Opatření přijatá v případě pozitivních úředních vzorků a pozitivních konfirmačních vyšetření na *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium*.

KVS provede epizotologické šetření v chovu s cílem zjistit možný zdroj nákazy a stanoví minimálně, že:

- a) v případě potřeby se provede další bakteriologické vyšetření krmiva na přítomnost *Salmonella spp.*;
- b) všechna drůbež v pozitivním hejnu, a to včetně jednodenních krůtat musí být porážena nebo usmrcena a neškodně odstraněna způsobem co nejvíce omezujícím nebezpečí šíření salmonel. Porážka musí být provedena v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Vedlejší produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, musí být neškodně odstraněny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě;
- c) neinkubovaná násadová vejce musí být neškodně odstraněna;
- d) pokud se v líhni ještě nacházejí násadová vejce, musí být neškodně odstraněna nebo ošetřena v souladu s nařízením EP a Rady (ES) č. 1774/2002;

- e) po poražení nebo usmrcení drůbeže z infikovaných hejn musí být v souladu s pokyny příslušné KVS provedena důkladná očista a dezinfekce včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- f) KVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděné chovatelem. Kontrola účinnosti dezinfekce se provádí bakteriologickým vyšetřením stěrů v souladu s metodou stanovenou NRL.

8.1 Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna chovatelem jako jedno z opatření přijatých při nálezu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu v chovech krůt na výkrm. V reprodukčních chovech krůt provádí odběr vzorků ke kontrole účinnosti dezinfekce po poražení pozitivního hejna KVS.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4–8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými Státní veterinární správou České republiky jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonely v SVÚ Praha.

9. Použití antimikrobiálních látek

- Použití antimikrobiálních látek se řídí Nařízením Komise (ES) č. 1177/2006.
- Antimikrobiální látky se nepoužijí jako zvláštní metoda na tlumení salmonely u drůbeže (např. antibiotika).
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen „ÚSKVBL Brno“).
- Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. Před aplikací antimikrobiálních látek musí být známy výsledky bakteriologického odběru vzorků a testování citlivosti.
- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.
- Požadavky na použití antimikrobiálních látek se nevztahují na látky, mikroorganismy ani přípravky povolené jako doplňkové látky v krmivech podle článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat (např. probiotika, okyselovadla).

10. Vakcinace

Vakcinace chovných a výkrmových krůt proti salmonelám je dobrovolná.

Při výběru vakcíny je nutno dodržet následující podmínky:

- Používané vakcíny musí mít platnou registraci ÚSKVBL Brno a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny.
- V případě vakcinace živou atenuovanou vakcínou, se tato skutečnost uvede do žádanky o laboratorní vyšetření vzorků trusu.

11. Příslušné právní předpisy

- Nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin,
- Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů,

- Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka,
- Vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem.

12. Finanční pomoc udělená hospodářským subjektům

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 zákona č. 166/1999 Sb., v platném znění.

13. Pokyny pro řádnou chovatelskou praxi nebo jiné pokyny (závazné nebo dobrovolné), definující pří- nejmenším:

Řízení hygieny v hospodářstvích:

Chovatel musí zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech desinfekcích a preventivních opatřeních. Součástí sanitačního řádu musí být i kontrola účinnosti desinfekce a ostatních preventivních opatření pro předcházení infekcím zavlečeným zvířaty, krmivy, pitnou vodou, lidmi pracujícími v hospodářstvích:

Ve všech chovech krůt musí být zpracován provozní řád chovu, který zahrnuje veškeré chovatelské postupy od jednodenních krůt až po vyskladnění na jatka. Ve všech chovech krůt musí být vedena evidence dle plemenářského zákona.

Po každém ukončení produkčního cyklu se provádí mechanická očista hal a technologie s následnou účinnou dezinfekcí, deratizací a dezinfekcí.

KVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděnou chovatelem.

14. Rutinní veterinární dohled v hospodářstvích

Dle veterinárního zákona 166/1999 sb., v platném znění je chovatel zodpovědný za zdraví zvířat. Rutinní veterinární dohled je prováděn soukromým veterinárním lékařem.

15. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž jsou chována hejna krůt je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., v platném znění.

16. Evidence záznamů v hospodářství drůbeže

Řídí se nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004. Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,
- původ drůbeže,
- počet drůbeže,
- dosažená užitková ukazatele,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,

- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející ze stejného hejna podrobena již dříve,
- počet krůt určených k porážení,
- předpokládané datum porážení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce,
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež za účelem kontroly dodržování ochranných lhůt,
- výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

17. Dokumenty doprovázející zvířata

Chovatel předá příjemci (v případě dalšího chovu) písemně údaje o výsledcích laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel (datum posledního odběru vzorku a jeho výsledek vyšetření a výsledek všech vyšetření hejna (pozitivní/negativní).

Informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Společenství musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství.

18. Jiná příslušná opatření pro zajištění dosledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení hejna a označení haly ve formátu CZ 12345678-00H0-02/2011.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné číslo např. 02/2011 a 06/2011.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel.

Označení hejna musí být uvedeno vždy na žádance o laboratorní vyšetření a v příslušné dokumentaci doprovázející zvířata při přesunech hejna a při veškeré další evidenci.